

A GYAKORLATIAS RENDÉSZETI KÉPZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TAPASZTALATAI

MAGYAR RENDÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSASÁG

A GYAKORLATIAS RENDÉSZETI KÉPZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TAPASZTALATAI

Tanulmánykötet

Szerkesztette

**KOVÁCS ISTVÁN
DRAGON SÁNDOR**

Magyar Rendészettudományi Társaság

Budapest

2021.

A kiadvány a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék és a Magyar Rendészettudományi Társaság 2021. április 22-én megtartott nemzetközi tudományos konferenciája keretében jelent meg.

Szerzők:

Prof. Dr. Kovács Gábor r. dandártábornok – NKE-RTK tanszékvezető egyetemi tanár
Dr. jur. Piros Attila r. dandártábornok – NKE-RTK mesteroktató
Dr. jur. Dragon Sándor r. ezredes – NKE-RTK tanársegéd
Dr. Kovács István Ph.D. r. őrnagy – NKE-RTK tanársegéd

Szakmai lektorok:

Prof. Dr. Fórizs Sándor ny. r. dandártábornok – NKE-RTK egyetemi tanár
Prof. Dr. Sallai János r. ezredes – NKE-RTK tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. Dr. Kovács Gábor r. dandártábornok – NKE-RTK tanszékvezető egyetemi tanár

Szerkesztők:

Dr. Kovács István Ph.D. r. őrnagy – NKE-RTK tanársegéd
Dr. jur. Dragon Sándor r. ezredes – NKE-RTK tanársegéd

© Magyar Rendészettudományi Társaság, 2021.

© Szerkesztő, 2021.

© Szerzők, 2021.

ISBN 978-615-81441-8-6

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

Tartalomjegyzék

Prof. Dr. Kovács Gábor: A rendészeti vezető mesterképzés komplex vezetési gyakorlata, megszervezése, fő mozzanatai	5
Dr. Dragon Sándor: Gyakorlati foglalkozások a rendészeti vezetéselmélet című tantárgy keretében	17
Dr. Kovács István: A vezetés-, és szervezéstudomány képzési rendszere a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszéken: az elmélet és gyakorlat összhangja a digitalizáció korában. ..	28
Dr. Piros Attila: Gondolatok a Komplex Közzolgálati Gyakorlatról. Szemelvények „A gyakorlatias rendészeti képzések megvalósításának tapasztalatai” című konferencián elhangzottakról.	40

Prof. Dr. Kovács Gábor¹

A rendészeti vezető mesterképzés komplex vezetési gyakorlata, megszervezése, fő mozzanatai

Absztrakt

A rendészeti életpálya egyik állomása lehet a rendészeti vezető mesterképzésben való részvétel, amelynek színtere a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kara. A kar oktatói kiemelt figyelemmel kezelik a „Kreatív Tanulási Program” keretében kidolgozott oktatási-tanítási módszerek gyakorlati bevezetését és alkalmazását az oktatásban. A „Komplex rendészeti vezetői gyakorlat” levezetése nagymértékben hozzásegíti a hallgatókat a vezetői kulcskompetenciák kialakításához. Ebben a folyamatban az oktatók és a hallgatók közötti széles körű tudatos együttműködés szükséges, amelynek egyik jó gyakorlata jelen tanulmányban kerül összefoglalásra.

Kulcsszavak: Rendészettudományi Kar, vezetői felkészítés, jó gyakorlatok, komplex rendészeti vezetői gyakorlat, kompetenciák kialakítása.

Gábor Prof. Dr. Kovács²

The complex management exercise, organisation and main aspects of the Master of Law Enforcement Leadership

Abstract

One of the stages of a career in law enforcement can be the participation in the Master of Law Enforcement Leadership programme, which is offered by the Faculty of Law Enforcement of the University of Public Service. The Faculty's lecturers pay special attention to the practical implementation and use of the teaching-learning methods developed in the framework of the Creative Learning Programme. The implementation of the Complex Law Enforcement Leadership Exercise will greatly help students to develop key leadership competences. This process requires extensive and conscious collaboration between lecturers and students, one good practice of which is summarised in this study.

Keywords: Faculty of Law Enforcement, preparing leaders, good practices, developing leadership competences, building competences.

¹ r. dandártábornok, tanszékvezető egyetemi tanár, Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék, e-mail: kovacs.gabor@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1949-2880>

² Police Brigadier General, Chief Police Adviser, university professor, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Head of Department of Law Enforcement Management Theory, e-mail: kovacs.gabor@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1949-2880>

Bevezetés

A Nemzeti Közszerológati Egyetem (a továbbiakban: NKE) a tudományos kutatás, a tanulás, a tanítás szabadságának intézménye, amelynek speciális képzései ellenére mindenben meg kell felelnie a magyar felsőoktatási rendszer általános- és speciális követelményeinek. Az NKE a magyar államtudományi képzés alappillére, amelynek oktatási szervezeti egységei megbízhatóan, teljes mértékben eleget tesznek a képzéseket megrendelő szervezetek általános és speciális igényeinek. A Rendészettudományi Kar (a továbbiakban: RTK) élen jár a gyakorlatias képzések megvalósításában és a hallgatók vezetői kompetenciáinak fejlesztésében. Ennek a követelménynek a teljesítéséhez jelentősen hozzájárulnak a karon szervezett gyakorlati foglalkozások és a gyakorlatias képzések.

A kar végzett hallgatói – a bevalás vizsgálatok eredményeként – eredményesen állnak helyt a belügyminisztérium különböző szervezeteiben³. Az RTK minden oktatási- és más szervezeti egységének munkatársai felismerték azt a komoly szakmai felelősséget, amely a hallgatók felkészítésében őket terheli. Ha megértjük a szervezetben dolgozókkal, hogy a célok csak akkor érhetők el, és teljesíthetők igazán, ha mindenki – beleértve a vezetői-, és a végrehajtói állományt – azzal azonosulni tud, és abban mindenki aktívan részt vesz, akkor a siker garantálttá válik.⁴

A karon hat alapszak működik 24 szakiránnyal, öt mesterszakon folynak képzések. Az alap- és mesterképzések egymásra épülnek, összefüggő rendszert alkotva így biztosított a magasabb rendészeti vezető képzése, melyet kiegészít a Rendészettudományi Doktori Iskola, ahol lehetőség van a PhD. tudományos fokozat megszerzésére.

1. Az egységes vezetéselméleti alaptudás megteremtésére történő törekvések

Már az Egyetem alapításakor is felmerült az az igény, hogy az alapképzésben tanuló hallgatók kapjanak egy egységes tudásanyagot, amely hozzájárul az egységes közszerológati szemléletmód kialakításához. Létrejött az „Egyetemi közös közszerológati modul” elnevezésű, 15 tantárgyat befogadó tantárgycsoport, amely az egyetemi alapképzésekben, az államtudományi képzési terület szakjainak képzési dokumentumaiban szerepelt. A modul teljes ismeretanyagát az egyetemi közös közszerológati gyakorlat zárta, ahol a hallgatók az elsajátított hivatásrendi szakmai ismeretekről adhatnak számot. Ezekbe a gyakorlatokba aktívan bekapcsolódott a rendészeti vezető mesterképzés végzős évfolyama. A képzésfejlesztések során a tantárgycsoport átalakult, a „Ludoviceum” nevet kapta, a tantárgyak köre némileg megváltozott, de a „Közszerológati gyakorlat” című tantárgy és maga a gyakorlat megmaradt.

2. Vezetéselmélet felkészítés a rendészeti vezető mesterképzésben

A rendészeti vezető mesterképzésben a hallgatók elsajátítják a vezetés- és szervezéselmélettel kapcsolatos ismeret és tudásanyagot, amely során az oktatott témakörök kimondottan vezetői szempont alapján történő megközelítésére helyeződik a fő hangsúly⁵. A

³ Diplomás Pályakövető Rendszer Hallgatói Motivációs vizsgálat az aktív hallgatók között a Nemzeti Közszerológati Egyetemen 2020. szeptember. (Forrás: <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/DPR%20akt%C3%ADy%20tanulm%C3%A1ny%202020.pdf>.) (A letöltés ideje: 2021.04.24.)

⁴ Kovács István (2018): Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata. Műszaki Katonai Közlöny, 3. szám, 194-212. old.

⁵ Vezetés és szervezéselmélet, rendészeti tevékenység vezetése 3. Tantárgyi Program. (Forrás: https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/RRVTM03_Vezetes_es_servezeselmélet_rendeszeti_tevékenység_vezetése_3_20200107.pdf) (A letöltés ideje: 2021.04.21.)

mesterképzésben a „Komplex rendészeti vezetési gyakorlat” című tantárgy keretében, a hallgatók megismerkednek az integrált rendészeti törzs összetételével, a törzsbe beosztottak feladataival. A tananyag tartalmazza a rendőri műveletek előkészítését, a parancsnoki munka elemeit, tartalmát a vezetéstámogató eszközök alkalmazásának gyakorlatát, a konfliktus és veszélyhelyzetek kezelésében résztvevő hazai- és nemzetközi szervek feladatát, jogköreit, részvételüket a veszélyhelyzetek elhárításában. Annak behatárolása, hogy a meghatározottakat ki, mikor, hogyan hajtja végre, a hierarchikus viszonyokra épülő utasításadás szisztematikus, visszacsatolási rendszere határozza meg⁶. A hallgatók csoportos interaktív foglalkozásokon begyakorolják az egyes vezetési funkciók végrehajtását, majd a konkrét feladatokat feldolgozva megtörténik a komplex rendészeti vezetési gyakorlat levezetése.

2.1. Előzmények, a korábbi évek komplex rendészeti törzsvezetési gyakorlatai.

Az egyetemi közös közszolgálati gyakorlatok során az egyetem 2013-óta minden esztendőben levezette a közös gyakorlatot, melynek fő célja az alap- és mester szintű szakmai ismeretek és vezetői kompetenciák fejlesztése volt. 2020-ban és 2021-ben a gyakorlat a Covid-19 pandémia helyzet miatt elmaradt.

2.2. A korábbi években levezetett gyakorlatok témakörei

2013-ban, az első egyetemi közös közszolgálati gyakorlaton az árvízvédelmi veszélyhelyzetben végrehajtott rendészeti feladatok ellátása került modellezésre. 2014-ben és 2015-ben az országot ért fegyveres csoport váratlan támadásának elhárításával kapcsolatos feladatok modellezésére került sor. 2016-ban a természeti katasztrófa nyomán kialakult helyzet kezelése került feldolgozásra. 2017-ben a központi témát a tömeges méretű bevándorlási hullám megjelenése adta. 2018-ban az informatikai rendszereket ért feltételezett kibertámadás hatásainak elhárítását hajtotta végre a gyakorlaton részt vevő állomány. 2019-ben egy állatról-emberre áttérjedt vírushelyzet által kialakult veszélyhelyzet kezelésére kerül sor.

Minden végrehajtott feladat komplex egészet alkotott, azoknak egyes elemeit a hivatásrendekhez kapcsolódó tevékenységek biztosították. Minden gyakorlaton modellezésre kerültek a közigazgatási-, a rendvédelmi-, a honvédelmi szervek feladatai az alkotmányos jogrend alapidőszakában és a különleges jogrendi időszakban. Ezeken a gyakorlatokon a rendészeti vezető mesterképzés hallgatói is részt vettek és ott mind vezetői, mind beosztotti beosztásokban kiemelkedően jó szinten szerepeltek.

A 2020 nyarán – az oktatási év megtervezésekor – úgy tűnt, hogy a Covid-19 pandémia már nem fogja veszélyeztetni az „Egyetemi közös közszolgálati gyakorlat”-ot, azonban a pandémiás helyzet 2021-ben sem javult, ezért az egyetem vezetése törölte a gyakorlat megtartását, hiszen ez veszélyt jelentett volna a végrehajtók számára.

A rendészeti vezető mesterképzési szak felelőse és a Határrendészeti Tanszék tanszékvezetője, – a BM oktatási főszemlélővel és a fenntartó belügyi képviselőjével egyeztetett módon – döntést hozott abban a tekintetben, hogy digitális formában megrendezi a rendészeti mesterképzés végzős hallgatói részére a komplex rendészeti vezetési gyakorlatot. A gyakorlat kizárólagosan – fizikai, személyes kontaktus nélkül – a virtuális térben került megszervezésre, megelőzve ezzel a Covid-19 vírus személyről-személyre történő esetleges áttérjedését.

3. A komplex rendészeti vezetési gyakorlat megszervezésének fő kérdései

⁶ Kovács István (2018): Klasszikus vezetési funkciók a parancsuralmi rendszerben (állományvédelmi) ellenőrzés, és korrupciómegelőzés a helyi, és területi rendvédelmi szervek körében. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 1-102. old.

3.1. A gyakorlat témájának a kiválasztása

A gyakorlat előkészítésének legfontosabb eleme a gyakorlat témájának, témakörének a kiválasztása, amelynek biztosítani kell azt, hogy a mesterképzésben résztvevő valamennyi hivatásrend képviselője a meghatározott feladatban megtalálja a saját szakmájának tevékenységi területeit. Ez kihívás a gyakorlat szervezői részére, hiszen a rendészeti vezető mesterképzés összességében vezetői képzést biztosít a teljes rendvédelmi szférának, a hallgatók között minden rendvédelmi szervezet hivatásos tisztje megtalálható.

A gyakorlat előkészítésére a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék és a Határrendészeti Tanszék munkatársaiból összeállított kidolgozó csoport alakult, melynek döntése alapján a 2021. évi törzsvezetési gyakorlat témája az európai unióba irányuló, a tömeges migráció kezelésével kapcsolatos rendészeti feladatok megszervezése és vezetése volt. A gyakorlat az „Éberem örkörünk 2021” fedőnevet viselte. A törzsvezetési gyakorlat levezetésnek célja a rendészeti vezető mesterképzési szakon tanuló második évfolyamos hallgatók vezetői képességeinek és jártasságainak fejlesztése.

A gyakorlat témaválasztásának indoklását az életszerűség biztosította. Magyarország 2241 km schengeni külső államhatárral rendelkezik. A gyakorlatban a tömeges méretű migráció kezelésére irányuló tevékenység került modellezésre, megjelenítve benne a hazai és nemzeti, nemzetközi szervezetek tevékenységét, a hazai- és a Frontex⁷ határellenőrzési szervek tevékenységének összehangolását. Sor került a tömeges méretű migráció kezelésére vonatkozó tervek gyakorlati alkalmazására és próbájára is. Az esemény kiváló alkalmat biztosított arra, hogy a szakon tanulmányokat folytató hallgatók bebizonyítsák, hogy az elsajátított ismeretek alapján alkalmasak bonyolult körülmények között, nagy területi kiterjedésű, több szintű műveletek megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és irányítására.

3.2. A törzsvezetési gyakorlat célja

Az ilyen típusú gyakorlatok célja első sorban a gyakorlás, a vezetői kompetenciák gyakorlati fejlesztése a hallgatók körében, az elsajátított elméleti ismeretanyag gyakorlatban történő alkalmazása, a vezetést támogató korszerű informatikai rendszerek gyakorlati alkalmazása.

A hallgatók folyamatosan gyakorolták a komplex szakmai problémák integrált, operatív törzsekben történő megoldását, a vezetési funkciók egyes elemeinek megvalósítását és a törzsmunkát. A gyakorlat jó példát teremtett az NKE által meghirdetett „Kreatív Tanulási Program”⁸ módszereinek alkalmazásához.

4. A törzsvezetési gyakorlatra történő felkészítés és a gyakorlat levezetése

4.1. hallgatók felkészítése

A hallgatók elméleti és gyakorlati felkészítése a „Komplex rendészeti vezetési gyakorlat” című tantárgy keretében történt. Az elméleti foglalkozásokat követően, Moodle

⁷ FRONTEX – European Border and Coastguard Agency. Forrás: <https://frontex.europa.eu/> (A letöltés ideje: 2021.04.21.)

⁸ „Egy olyan pedagógiai fordulat, amely az oktatás lényegének, a hallgató képességeinek, hatékony fejlesztését és értékelését, az egyéni tanulási utak mentorálását, és a személyességen alapuló, alkotó szakmai közösségek művelését tekinti” In: A Biztos Jövő Egyeteme. NKE Intézményfejlesztési Terv 2020-2025. Forrás: <https://www.uni-nke.hu/egyetem/strategiai-fejlesztes/strategiak/ift-2020-2025>. (A letöltés ideje: 2021.04.21.).

távoktatási rendszerben feltöltésre került az „Alap- és indító feladat”, majd azt követően a „Részletes- és kiegészítő feladat”. A résztvevőknek ezáltal lehetőségük nyílt a kidolgozott helyzet tanulmányozására, amely alapján megkezdődhetett a gyakorlat. Ezt követően a gyakorlat vezetése különböző közlésekkel befolyásolta a gyakorlat levezetésének irányát. A törzsvezetési gyakorlat időtartama a feladatok jellegéhez és tartalmához igazodott, az a rendelkezésre álló időben folyamatosan, szünet nélkül zajlott.

A gyakorlat első napja az „Alap- és indító feladat” nyújtotta általános helyzet kezelésével pénteken 13.00 órakor vette kezdetét. A rendészeti vezető mesterképzés szak második évfolyamának 46 hallgatója és a társszervek hallgató képviselői előzetesen alaposan felkészülve kezdték meg a beosztásuknak megfelelő szerepkörökben a tevékenységet. A gyakorlat valós időben és a műveleti időben zajlott le, a műveleti idő kezdőpontja 2020. július 18. volt, míg az események augusztus 18-ával záródtak, így összességében a rendelkezésre álló 16 tanórán egy teljes hónap eseményei kerültek modellezésre.

4.2. A törzsvezetési gyakorlat fő mozzanatai

A gyakorlat egyes mozzanatai egymásra épülő rendszert alkottak, amelyek modellezik az egyes, a valóságban is végrehajtandó feladatokat. A gyakorló törzsek tevékenységét az előre elkészített e-mail üzenetek indították be, ahol az információk áramlása újabb és újabb feladatokat generált. Ezek az üzenetek adták a gyakorlat dinamikájának alapját, az események láncolatát.

A gyakorlat öt fő mozzanatból épült fel:

0. mozzanat:

Tárgya: Az alacsony intenzitású szórványos migráció kezelése (a tömeges migráció kezelésének 0. fázisa). A Bács–Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság normál szolgálati rendje a megerősített szolgálat előkészítése, a megerősítő erők fogadása.

Ideje: 2021. április 09. 13.30-16.30

Műveleti idő: 2020. július 18. 08.00 - 07.21. 24.00

Oktatási kérdések:

1. A Bács-Kiskun Megyei Törzs (MT) megalakítása, a kapcsolat felvétele
2. Az alacsony erősségű szórványos migráció kezelése az Ideiglenes Biztonsági Határzárnál, felkészülés a menekültek számának növekedésére.
3. A közbiztonsági és határhelyzet elemzése, vezetési szervenként és szintenként
 - a közbiztonsági és határhelyzet átfogó értékelése, valamint a konkrét határhelyzet alapján a szükséges döntések előkészítése.
 - együttműködés az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal (OIF).
4. Előzetes intézkedések kiadása

I. mozzanat:

Tárgya: Az alacsony intenzitású szórványos migráció kezelése (a tömeges méretű migráció kezelésének 1. fázisa). A Bács–Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság megerősítésének szolgálatának előkészítése.

Valós ideje: 2021. április 10. 08.00-09.00

Műveleti idő: 2020. július 22. 00.00 – július 30. 19.00

Oktatási kérdések:

1. A Bács-Kiskun Megyei Törzs (MT) megalakítása
 - a feladat vétele, szervezet létrehozása, működtetése.

2. Az alacsony erősségű szórványos migráció kezelése az Ideiglenes Biztonsági Határozárnál, felkészülés a menekültek számának növekedésére
 - az ORFK döntés előkészítése.
3. A közbiztonsági és határhelyzet elemzése, vezetési szervenként és szintenként
 - a közbiztonsági és határhelyzet átfogó értékelése, valamint a konkrét határhelyzet alapján a szükséges döntések előkészítése.
 - együttműködés az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal (OIF).
4. Előzetes intézkedések kiadása
 - az előzetes elgondolás alapján, a szükséges intézkedések kiadása a rendkívüli szolgálatra történő áttérésre, a megerősítésre érkező erők fogadására, a határrendészeti szolgálat szolgálati rendszerének átszervezésére.
 - a hazai és nemzetközi együttműködő erők előzetes tájékoztatása.
5. Elhatározás meghozatala
 - a Megyei Törzs rendkívüli és fokozott szolgálatra vonatkozó elhatározásának, az erők-eszközök (saját, megerősítő és a FRONTEX erők, eszközök) szolgálati tevékenységének előkészítésére vonatkozó döntések előkészítése és meghozatala.
 - a döntések grafikus és írásos rögzítése.
6. Intézkedések kiadása
 - a Megyei Törzsek vezetőjének rendkívüli és fokozott szolgálatra vonatkozó intézkedéseinek kiadása.
 - az együttműködő szervek bevonásának megtervezése, tájékoztatás.

II. mozzanat:

Tárgya: A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság rendkívüli szolgálatának megszervezése és végrehajtása (a tömeges méretű migráció kezelésének 2. fázisa).

Ideje: 2021. április 10. 09.00-11.00

Műveleti idő: 2020. július 30. 19.00 – augusztus 8. 12.00

Oktatási kérdések:

1. A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság megerősítésére vonatkozó döntés előkészítése
 - helyzeti adatok (felderítési információk) vétele, elemzése;
 - a Főkapitányság megerősítésre vonatkozó intézkedés kiadása (OT);
 - együttműködés megszervezése.
2. Előzetes intézkedések kiadása
 - a megerősítésre szánt állomány kijelölése (megyei erők);
 - készenléti erők készenlétben tartása, alkalmazásukra felkészülés (KR, TEK);
 - a FRONTEX erők és eszközök előzetes igénylése.
3. A megerősítő erők átcsoportosításának megtervezése, az állomány tájékoztatása. A menetire vonatkozó számvetések elkészítése, elhatározás jelentése, parancs kiadása.
4. A megyei megerősítő erők fogadása, elhelyezésének megtervezése, annak előkészítése, eligazítások végrehajtása.
5. Tájékoztató a megerősítésre érkezett állomány részére. Operatív intézkedések kiadása, a közbiztonsági- és határhelyzettel összefüggő feladatok megoldása, menekültek összegyűjtésével kapcsolatos feladatok megtervezése.
6. Sajtótájékoztató megtartása (az ORFK Kommunikációs Szolgálattal egyeztetett módon). A média tájékoztatása magyar és angol nyelven, sajtóközlemény kiadása.

III. mozzanat

Tárgya: A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kihirdetésével kapcsolatos feladatok előkészítése. A tömeges méretű migráció kezelése, a műveletirányítás, a Megyei Törzs tevékenysége, a válsághelyzet kezelése (a tömeges méretű migráció kezelésének 3. fázisa).

Ideje: 2021. április 10. 11.00-12.30

Műveleti idő: 2020. augusztus 8. 12.00 – augusztus 16. 12.00.

Oktatási kérdések:

1. Menekültügyi eseményekre történő reagálás, tájékoztatások, jelentések
 - a közbiztonsági, a határ- és szervezeten belüli események észlelése, a veszélyeztető hatások elhárítása.
 - szolgálati csoportvezető, kirendeltségvezető, műveleti tiszt szintjén megoldandó feladatok gyakorlása jelentésekkel, tájékoztató közlésekkel, a szervezetek különböző pontjain betáplált adatokkal.
2. A menekültekkel kapcsolatos eljárás rendje
 - a határforgalomban érkező menekült státuszt kérő menekültek határátkelőhelyen történő összegyűjtése és elszállítása,
 - a menekültekkel való eljárás lefolytatása, az ideiglenes menekültgyűjtő központba szállításuk, együttműködés az OIF-el, a továbbszállítás megszervezése.
 - a határterület más pontjain megjelent menekültek összegyűjtése, illetve elfogása, visszairányítása az államhatáron.

IV. mozzanat

Tárgya: A megerősítő erők kivonása, az alapszolgálatra történő visszatérés.

Ideje: 2021. április 10. 12.30-14.00

Műveleti idő: 2020. augusztus 16. 12.00. – augusztus 24. 14.00

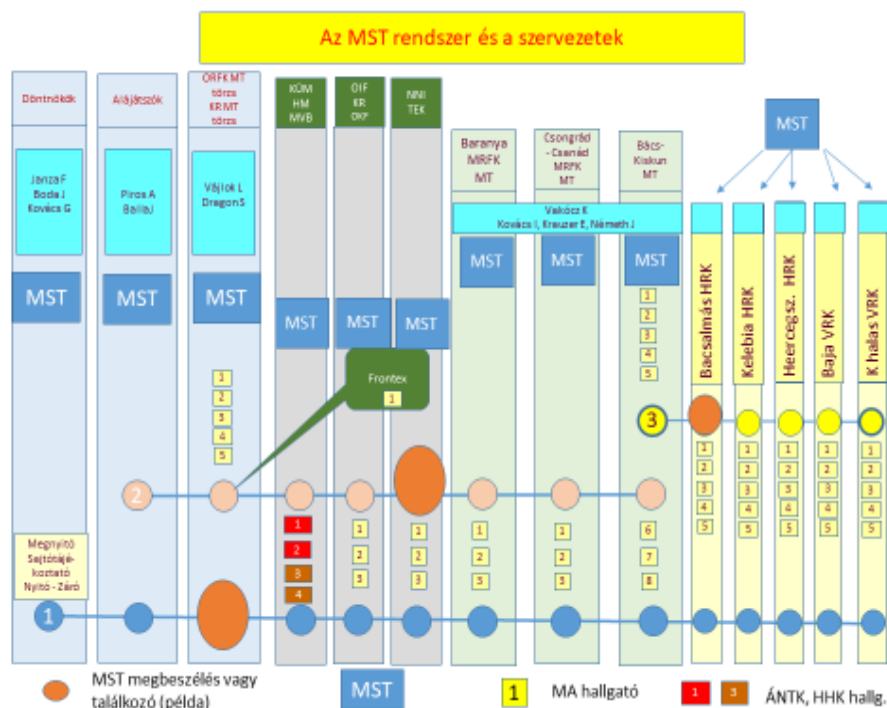
Oktatási kérdések:

1. A megerősítő erők kivonására vonatkozó döntés előkészítése, meghozatala:
 - a közbiztonsági- és határhelyzet változásának értékelése.
 - a saját erők-eszközök helyzetének értékelése.
2. Visszaszállítási terv és intézkedés elkészítése:
 - az alapszolgálat visszaállítására vonatkozó döntés előkészítése.
 - előzetes intézkedések kiadása az állomány kivonására.
3. Tájékoztatások, jelentések kidolgozása:
 - az alapszolgálatra történő visszatérés.
 - tájékoztató jelentések, tapasztalatokról szóló összefoglalók elkészítése.⁹

4.3. Az információáramlás rendje a digitális térben

Az információ áramoltatása céljából a Microsoft Teams rendszer felületei kerültek felhasználásra, minden törzs külön felületet kapott, de közös felületek is létrehozásra kerültek, például a sajtótájékoztatónak a megtartása céljából.

⁹ Kovács Gábor (szerk): Az Európai Unióba irányuló tömeges migráció kezelésével kapcsolatos rendészeti feladatok megszervezése és vezetése „Éberem örködünk 2021”. Tansegédlet I. Forrás: [https://rendeszeti.uni-nke.hu/document/rendeszeti-uni-nke-hu/eberen-orkodunk-2021-tansegedlet-1.-alap-es-indito-feladat-2021.04.08.-1\).pdf](https://rendeszeti.uni-nke.hu/document/rendeszeti-uni-nke-hu/eberen-orkodunk-2021-tansegedlet-1.-alap-es-indito-feladat-2021.04.08.-1).pdf). (A letöltés ideje: 2021.04.21.)

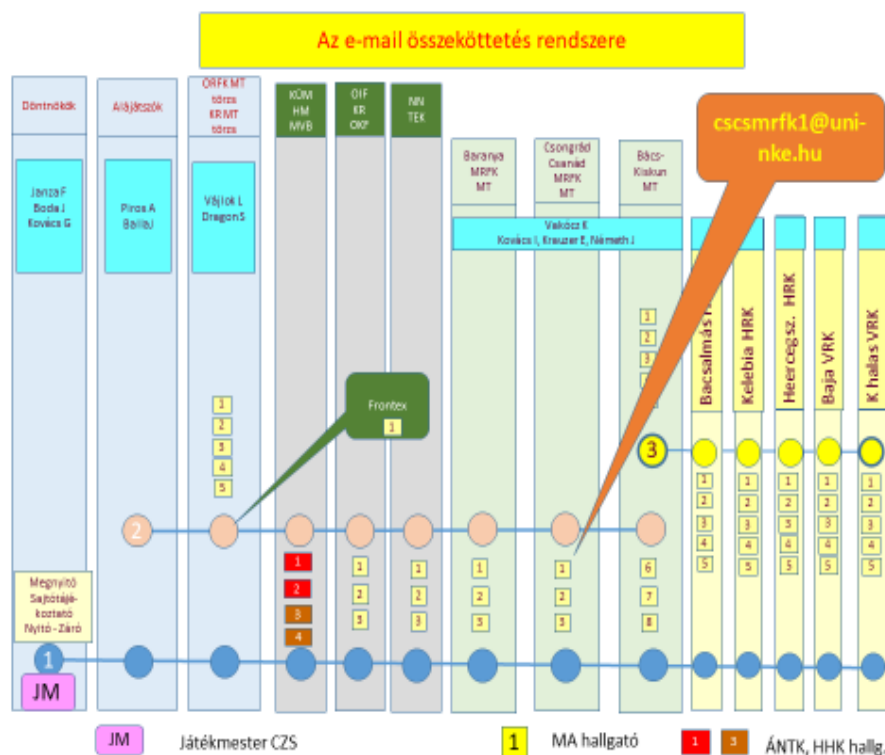
1. számú ábra: A Microsoft Teams rendszer felépítés az „Éberem örködünk 2021” komplex rendészeti törzsvezetési gyakorlaton – elvi vázlat (Forrás: a szerző saját szerkesztése)

A törzsekbe beosztott hallgatók, könnyen felvették egymással a kapcsolatot, a csoportokon belüli és kívüli információs csatornák kialakultak és hibamentesen működtek a gyakorlat időtartama alatt.

A másik információs csatorna az e-mail levelező rendszer volt, minden résztvevő önálló e-mail fiókkal rendelkezett. A levelező rendszeren automatikusan érkeztek a közlések és áramlott az információ az egyes szervezeti elemek között.

A harmadik információs csatorna a korábban említett Moodle rendszer volt, ahol a résztvevők minden háttér- és segédanyagot megtaláltak.¹⁰

¹⁰ Kovács Gábor (szerk.): Közzolgálati műveletirányítási rendszerek. Budapest: Dialóg Campus 2017. Forrás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/6904>. (A letöltés ideje: 20201.04.23.)

2. számú ábra: Az e-mail levelező rendszer felépítés az „Éberem őrökünk 2021” komplex rendszeti törzsvezetési gyakorlaton – elvi vázlat (Forrás: a szerző saját szerkesztése)

A közlések felépítése logikus rendszert alkotva az alábbiak szerint épült fel. A táblázatban minden szükséges információ megjelenik (időpontok, ki, kinek, milyen tartalmú közlés kerüljön kiküldésre, mi a gyakorlók várható tevékenysége).

A közlések

s. sz	Idő		Ki	Kinek	A közlés tartalma	Módja	A gyakorlók várható tevékenysége
	Csill.	Műv.					
0. mozzanat 2021. április 09. 13.30-16.30.							
0.1.	2020. 07.18. 08.00-14.00. 13.30-13.45	Előljáró és a gyak. vezetés	A résztvevőknek	Megnyitó 13.30-ra kérem csatlakozzanak a közös MST felülethez	MST email: 04.09. 13.20.	Pontosítják a feladatot	
0.2.	2020. 07.18. 14.00-07.20. 13.45-15.30	Dönt-nők	A törzsek vezetőinek (mindegyik)	Kezdjék meg a működést, végezzék el a kialakult helyzet elemzését, értékeljék azt. A Bács Kiskun M törzs vezetője - vagy az általa kijelölt helyettese - felkészül a jelentéstételre 15.30-kor. a közös MST felületen	MST email: 04.09. 13.30.	Pontosítják a feladatot, felkészülnek és jelentést tesznek a kialakult operatív helyzetről 15.30 kor	

3. számú ábra : közlések tartalma és felépítés az „Éberem őrökünk 2021” komplex rendszeti törzsvezetési gyakorlaton – elvi vázlat (Forrás: a szerző saját szerkesztése)

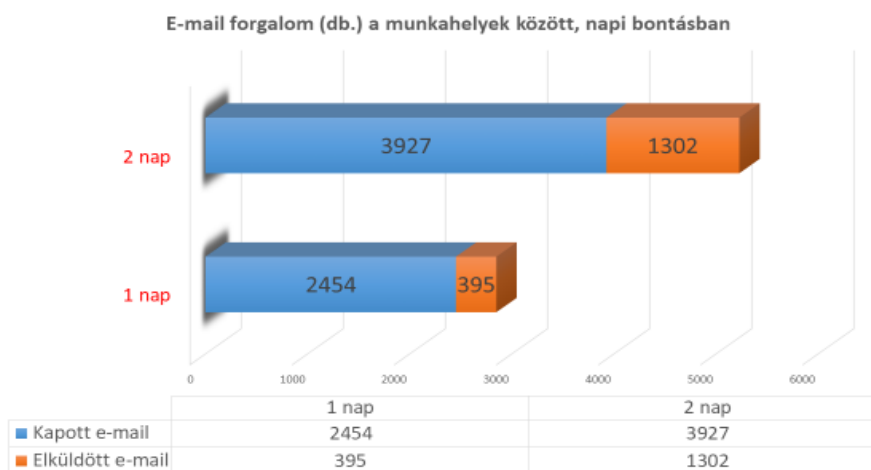
5. A törzsvezetési gyakorlat eredményei

A törzsvezetési gyakorlaton a gyakorló állomány a gyakorlat vezetői által kitűzött célokat elérte, az e-mail forgalmat az következő ábra szemlélteti, volt olyan műveleti törzs, amely 142 db e-mailt kapott a gyakorlat második napján, ez már önmagában is kimagasló aktivitást jelent. A kapott és küldött e-mailek száma műveleti törzsenkénti bontásban is megjelent, így a döntnökök a hallgatók tevékenységeit elemezve folyamatosan képet kaptak a különböző tevékenységekről.

4. számú ábra: A kapott és elküldött e-mailek száma műveleti törzsenkénti bontásban az „Éberen öröködünk 2021” komplex rendészeti törzsvezetési gyakorlaton (Forrás: a szerző saját szerkesztése)

A következő ábra alapján megállapítható, hogy összességében a gyakorlaton a kapott e-mailek száma 6381 db. míg a fogadott e-mailek száma 1697 db. volt. Ezek a számok jól bizonyítják azt, hogy a gyakorlaton a különböző információk folyamatosan áramlottak az egyik vezetési szintről a másikra.

5. számú ábra: A e-mail forgalom napi megoszlása az „Éberén öröködünk 2021” komplex rendészeti törzsvezetési gyakorlaton (Forrás: a szerző saját szerkesztése)

6. Összefoglalás, megállapítások

A gyakorlat anyagainak kidolgozói áldozatos és lelkiismeretes munkával minden háttéranyagot előkészítettek, amely alapján az zökkenőmentesen levezethető volt. A döntnökök folyamatosan figyelemmel kísérték minden hallgatói tevékenységet. A gyakorlók lelkiismeretesen felkészülve tudásuk legjavát adták a feladatok végrehajtása során.

Legfontosabb megállapítás a beérkezett hallgatói és döntnöki vélemények ismeretében az, hogy az online formában levezetett gyakorlat sajnos nem tudja teljes mértékben helyettesíteni a valós, személyes jelenlétén alapuló gyakorlati végrehajtást, de a pandémia helyzet miatt, átmeneti megoldásként alkalmazva, a digitális felület alkalmas volt a gyakorlat megvalósítására, elérhetőek voltak a kitűzött didaktikai célok.

Egyéb megállapítások:

- A gyakorlatra történő felkészülés és az azon való részvétel, hatékonyan járul hozzá a vezetői felkészítéshez, minden résztvevő nagy odaadással, fegyelmезetten vett részt a gyakorlaton.
- Esetenként észrevehető volt az, hogy a beosztásban lévő hallgatók nem mindegyike tudott teljesen azonosulni a beosztásával, nem szervezte meg kellő körültekintéssel a feladatok megosztását, azok arányos elosztását.
- A technikai eszközök hatékony alkalmazást be kell gyakoroltatni a végrehajtó állománnyal, ezzel megelőzhetőek a technikai jellegű akadályok nagy része.
- A gyakorlat digitális alapokon nyugvó megvalósítása új korszerű vezetési rendszer alapjait teremtette meg.
- Az egyezményes jelek ismeretszintjén és az alkalmazásának módján jelentősen javítani kell a jövőben – a hallgatókat jobban fel kell készíteni erre a feladatra.
- A résztvevők igénylik, hogy a jövőben új képzési formaként a Kreatív Tanulási Program keretében még több ilyen jellegű foglalkozás kerüljön levezetésre.

A 2021 április hónapban levezetett komplex rendészeti törzsvezetési gyakorlat újszerűsége annak digitális levezetési módjában rejlik. A technikai feltételek immár adottak, az ily módon levezetett gyakorlatok megvalósítására. Az elért eredmények biztatóak, a résztvevők és a döntnökök összességében elégedettek voltak a gyakorlat végrehajtásával, hiszen a hallgatók körében mérhetően fejlődtek a különböző vezetői képességek és készségek.

A gyakorlat tapasztalatainak feldolgozása után az oktatók további feladata az oktatási módszerek további fejlesztésére való törekvés.

Felhasznált szakirodalom

4. Diplomás Pályakövető Rendszer Hallgatói Motivációs vizsgálat az aktív hallgatók között a Nemzeti Közszoigálati Egyetemen 2020. szeptember. (Forrás: <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/DPR%20akt%C3%ADv%20tanulm%C3%A1ny%202020.pdf>.) (A letöltés ideje: 2021.04.24.)
5. Vezetés és szervezéselmélet, rendészeti tevékenység vezetése 3. Tantárgyi Program. (Forrás: https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/RRVTM03_Vezetes_es_szervezeselmélet_rendeszeti_tevékenyséé_vezetése_3_2020107.pdf (A letöltés ideje: 2021.04.21.)

6. FRONTEX – European Border and Coastguard Agency. Forrás: <https://frontex.europa.eu/> (A letöltés ideje: 2021.04.21.)
7. „Egy olyan pedagógiai fordulat, amely az oktatás lényegének, a hallgató képességeinek, hatékony fejlesztését és értékelését, az egyéni tanulási utak mentorálását, és a személyességen alapuló, alkotó szakmai közösségek művelését tekinti” In: A Biztos Jövő Egyeteme. NKE Intézményfejlesztési Terv 2020-2025. Forrás: <https://www.uni-nke.hu/egyetem/strategiai-fejlesztes/strategiak/ift-2020-2025>. (A letöltés ideje: 2021.04.21.)
8. Kovács Gábor (szerk.): Az Európai Unióba irányuló tömeges migráció kezelésével kapcsolatos rendészeti feladatok megszervezése és vezetése „Éberén őrködünk 2021”. Tansegédlet I. Forrás: [https://rendeszeti.uni-nke.hu/document/rendeszeti-uni-nke-hu/eberen-orkodunk-2021-tansegedlet-1.-alap-es-indito-feladat-2021.04.08.-\(1\).pdf](https://rendeszeti.uni-nke.hu/document/rendeszeti-uni-nke-hu/eberen-orkodunk-2021-tansegedlet-1.-alap-es-indito-feladat-2021.04.08.-(1).pdf). (A letöltés ideje: 2021.04.21.)
9. Kovács Gábor (szerk.): Közzszolgálati műveletirányítási rendszerek. Budapest: Dialóg Campus 2017. Forrás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/6904>. (A letöltés ideje: 2021.04.23.)
10. Kovács István (2018): Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata. Műszaki Katonai Közlöny, 3. szám, 194-212. old.
11. Kovács István (2018): Klasszikus vezetési funkciók a parancsuralmi rendszerben (állományvédelmi) ellenőrzés, és korrupciómegelőzés a helyi, és területi rendvédelmi szervek körében. Budapest, Nemzeti Közzszolgálati Egyetem, 1-102. old.

Dr. jur. Dragon Sándor¹¹

Gyakorlati foglalkozások a rendészeti vezetéselmélet című tantárgy keretében

Absztrakt

A szerző az egységes közszolgálati szemlélet erősítésén keresztül, az egyetemi képzési rendszer összhangjának, egymásra épülésének megteremtésével, a rendészeti vezetéselméleti tantárgy keretében szándékozik bemutatni egy előre megtervezett valós/fiktív környezetben történő gyakorlati feladat végrehajtást. A tanulmányban bemutatásra kerül a tantárggyal összefüggésben álló elméleti és gyakorlati képzés, a tananyagok és az oktatási módszerek, továbbá a tantárgy tematikája is.

Kulcsszavak: rendvédelem, közös, gyakorlat, vezető, vezetési folyamat elemei, bűnügyi, bűnügyi ismeretek

Sándor Dr. Dragon¹²

Practical studies in the subject of law enforcement management theory

Abstract

The author through the strengthening of the unified public service approach, by creating and by building on each other of the coherence of the university education system, intends to present the implementation of a practical task in a pre-planned real / fictitious environment within the framework of law enforcement management theory. The study also presents the theoretical and practical training related to the subject, the curriculum and teaching methods, as well as the thematics of the subject.

Keywords: law enforcement, common practice, leader, elements of leadership process, criminal, criminal knowledge

¹¹ dr. jur., tanársegéd, r. ezredes, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék, e-mail: dragon.sandor@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1850-9433>

¹² dr. jur., police colonel, assistant lecturer, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Department of Law Enforcement Management Theory, e-mail: dragon.sandor@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1850-9433>

Bevezetés

Ahhoz, hogy megértsük a tantárgy lényegét, aktualitását és indokoltságát egy kicsit vissza kell mennünk az időben. Maga a tantárgy képzési tervbe történő bevezetése, megjelenése, már korábban megtörtént a 2017/18/2 félévében, ekkor került kidolgozásra ugyanis a tantárgy komplex módon, amelynek bemutatását egy későbbi fejezetben ejtem meg. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) Rendészettudományi Kar (RTK) Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék által bevezetett tantárgy, amelynek a tanszék egyben a tantárgy felelőse is az eredeti tervek szerint, a jelenlegi Bűnügyi, Gazdaságvédelmi és Kiberbűnözés Elleni Tanszékkal karöltve kerül oktatásra, oly módon, hogy a két tanszék egy- egy oktatója volt a tantárgy mellé rendelve felelősként. A tantárgy aktualitását a későbbiekben megjelent, az egyetem elkövetkező öt évét megjelenítő „Intézményfejlesztési Terv” (IFT) is alátámasztotta, amely a 2020-2025 évre vonatkozó egyetem fejlesztési jövőképet mutatja be. A terv tartalmazza a szervezet belső rendszerének és körülményeinek vizsgálatát is a „SWOT”¹³ analízis alapján. A várható tendenciákon belül az erősségek, a lehetőségek és a veszélyek kategóriájában szereplő elemek, megtalálhatóak továbbá a „Kreatív Tanulás Program”¹⁴-ban is megfogalmazott elvárások között, amelyek megfelelnek a tantárggyal, az oktatókkal és a hallgatókkal szemben támasztott elvárásoknak.

Az egyetem SWOT analízisen alapuló jövőképe:

„ERŐSSÉGEK

szervesen egymásra épülő, különböző stratégiai dokumentumokban lefektetett világos célok,
a közzolgálati hivatásrendek sajátosságait ötvöző szilárd egyetemi értékrend és minőségpolitika, integrált egyetemi tantárgyak,
...az átfogó megközelítés jegyében a közzolgálati hivatásrendeket integráló közös közzolgálati gyakorlat”

LEHETŐSÉGEK

...a kutatás, az oktatás-képzés összehangolt, egymásra épülő továbbfejlesztése,
...közös közzolgálati hallgatói gyakorlat továbbfejlesztése, az egységes közzolgálati tudásanyag és tapasztalat bővítése.

VESZÉLYEK

...új hallgatói generációk digitális tanulási szokásait/képességeit megértő és becsatornázó oktatói attitűdváltás és kompetenciafejlesztés támogatásának elmaradása, elavult képzési tradíciók tartós fennmaradása,”¹⁵

¹³ Czuprák O. – Kovács G. (2017): A szervezetvezetés elmélete. Dialóg Campus Kiadó Budapest, 128. old.

¹⁴ A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. Stratégia a harmadik évezred hajnalán. 33. old. <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/TERVEZET%20-%20Int%C3%A9zm%C3%A9nyfejleszt%C3%A9si%20Terv%202020-2025.pdf> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

¹⁵ A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. Stratégia a harmadik évezred hajnalán. 26-28. old. <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/TERVEZET%20-%20Int%C3%A9zm%C3%A9nyfejleszt%C3%A9si%20Terv%202020-2025.pdf> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

A „Rendészeti vezetéselmélet” című gyakorlati tantárgy elvárásoknak történő megfelelése

„Az IFT tervezete a közös jövőre vonatkozó stratégiai víziót és missziót határozza meg, a stratégiai környezet értékelésével, közép – és hosszútávú célok kijelölésével és akciók tervezésével. A dokumentum számba veszi az intézmény erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, és ezek alapján tervezi meg az NKE a stratégiai irányokat, elsősorban az oktatás és a kutatás, valamint az egyéni és közösségi teljesítmény fejlesztése területén. Olyan konkrét elképzeléseket is tartalmaz az IFT, mint például a Kreatív Tanulás Program, amely az oktatás lényegének a hallgató képességeinek hatékony fejlesztését és értékelését, az egyéni tanulási utak mentorálását, és a személyességen alapuló alkotó szakmai közösségek művelését tekinti.”¹⁶

A fenti idézett szöveg teljes mértékben alátámasztja a szerző abbéli állásfoglalását, hogy az RRVTB02 tantárgykódú, „Rendészeti vezetéselmélet” nevű tantárgy, beleillik a megalkotott jövőképhez, a Kreatív Tanulás Program elemeit támogatja, amelyek közül a legfontosabbak az alábbiak:

- a hallgatók képességeinek fejlesztése és értékelése, amennyiben lehetséges az egyén szintjén, figyelembe véve annak kompetenciáit,
- a hallgatók egyéni teljesítményeinek értékelése, a megszerzett elméleti tudásanyag gyakorlati szinten való bemutatása, alkalmazása és ennek a hallgató és az oktató közötti elemzése, értékelése, egyénenkénti visszacsatolás,
- a tanulók mentorálása, az irányultságuknak, későbbi szakterületeiknek megfelelő közös elméleti képzés után a specializációjuknak megfelelő gyakorlati képzés biztosítása, kiemelt figyelemmel a hallgatók attitűdjeinek erősítésére.

„A jövőt nem ismerhetjük ugyan, de a szelek az embert mindig a haladás irányába fújják.”¹⁷

A korral, a fejlődéssel mindig lépést kell tartani. Ennek az egyik fő kritériuma, hogy a kor követelményeire, mind az oktatásban, mind pedig a későbbi munkánk során adekvát válaszokat kell adnunk. Az oktatás, a képzés kéz a kézben járnak a későbbi gyakorlati munkával, így tisztában kell lennünk a munkahelyi követelményekkel, csak ezen esetben tudunk megfelelő oktatást nyújtani. Ahogyan az életben, a munka területén, ugyanúgy az oktatásban is megváltoztak a követendő tendenciák, amelyekre az NKE már megadta a választ az IFT-el, a hallgatók, oktatók és kutatók felelőssége, hogy ezt a mindennapokban a legjobb tudásuk szerint szolgálják. Az NKE RTK képzési ajánlatainak aktualizálása során, fontosnak tartotta az oktatói kar színvonalának megtartását, fejlesztését. Az oktatók tantárgyi felkészültségének szintje meghatározza az oktatásuk minőségét, továbbá kihatnak az általuk alkalmazott módszerekre, azok korszerűségére, alkalmazásuk sokszínűségére. A korunkat meghatározó digitális világ megjelenésével kialakult helyzetnek - mint az innováció, az „agilis” szervezetek és vezetők megjelenése, felismerése, stb.-, továbbá a jelenkor által támasztott követelményeknek, csak azon oktatók képesek megfelelni, akik kellő felkészültséggel rendelkeznek a szakmájukban, nyitottak az új oktatásmódszertan irányába és kellően rugalmasan reagálnak a digitális világ teremtette új körülményekre.

„Nem taníthatunk eredményesen anélkül, hogy birtokában lennénk azoknak a szaktárgyi ismereteknek, amelyeket tanítani szeretnénk. Kevésbé ismert viszont az a kutatásokkal alátámasztott tény, hogy a szaktárgyi tudás a tanítás szemléletmódjára, korszerűségére is kihat. A mélyebb, alaposabb, sokoldalúbb szaktárgyi ismeretekkel rendelkező tanárok inkább

¹⁶ A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/03/30/uj-egyetemi-strategia-keszul> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

¹⁷ https://www.citatum.hu/szerzo/Barack_Obama (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

támaszkodnak a tanulók konstruáló tevékenységére, aktivitására, problémamegoldására, rugalmasan, terveiktől eltérve is alkalmazkodnak a tanulók sajátosságaihoz, jobban érzékelteik az adott tárgy gondolkodásmódjának sajátosságait, több gondolkodtató kérdést tesznek fel stb.”¹⁸

A gyakorlat felépítésének ismertetése

Előtanulmányi kötelezettség a „Vezetés és szervezéselmélet” (tantárgy kódja: RRVTB01) című tantárgy teljesítése. A gyakorlaton résztvevő állomány az NKE RTK nappali/levelezős bűnügyi hallgatói állománya. A gyakorlat terve komplex bűnügyi, amely a helyzetbeállításnak megfelelően Magyarország kulturális rendezvényre kijelölt területére kidolgozott valós/fiktív környezetben játszódik, valós elemekkel kombinálva, képi dokumentáció bemutatásával.

Az NKE, az egyetem bevont oktatói és az alapképzésben tanuló nappali tagozatos bűnügyi hallgatói állománya, 2017/18/2 félévtől a 4. szemeszterben 30 óra, majd ezt követően 26 óra, majd jelenleg 28 óra időtartamban, míg a levelező tagozatos bűnügyi hallgatói állománya, 2018/19/2 félévétől kezdve a jelen évig 10 óra időtartamban teljesítették az óra végrehajtását, mindkét esetben a páros félévben, az órarendnek megfelelő időben kezdték meg a „Rendészeti vezetéselméleti” gyakorlatot, amely tartalmazza az órai feladatok megismerését, arra való felkészülést és a végrehajtást is.

A gyakorlat során a hallgatók a tanórákra egyénenként készülnek fel, majd az órán 4-6 fős kiscsoportokba szerveződnek; a kiscsoportok pedig egymás feladatvégrehajtását nyomon követve kurzus szinten is tevékenykednek. Az órák folyamán -a fentiek szerint- az oktatókon kívül a hallgatók is bevonásra kerülnek az értékelések, a megbeszélések során, nem csak egyénenként, hanem kiscsoport és kurzus szinten is.

A gyakorlat előkészítése és a levezetése a feladatok jellegéhez és tartalmához igazodik. A gyakorlat végrehajtása az alapképzésben és a levelező képzésben résztvevő hallgatók számára is egyforma. A hivatásrend feladatrendszeréből adódóan, a gyakorlat egységes szerkezetben és lebonyolításban kerül levezetésre, melynek fő elemeit és részleteit az alábbiakban mutatom be.

A gyakorlat tárgya

A bűnügyi szervek rendvédelmi feladatainak megszervezése, végrehajtása és annak irányítása hazai területen egy kulturális rendezvényen, bűnügyi feladatok ellátásában¹⁹ a rendezvény teljes körű (külső és belső) bűnügyi biztosítása, a törvényes rend fenntartása, az illegális kábítószer²⁰ kereskedelem/fogyasztás megelőzése, megakadályozása és felderítése.²¹

A gyakorlat indoklása

A gyakorlat tárgyának alapját az egyes gyakorlatrészecskék tervei részletesen tartalmazzák. A hazai katasztrófavédelmi, rendvédelmi és közigazgatási részt a Kormány 1035/2012. (II.21.)

¹⁸ Didaktika. A pedagógiai tudás tartalma. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch04s07.html (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

¹⁹ Kovács István (2019): IKARUSZ the new Model. Journal of Criminology and Criminal Law. 57. évfolyam 3. szám, 115-139. old.

²⁰ Kovács István (2015): The enforcement of crime prevention duties of the Police. Hadtudományi Szemle, VIII. évfolyam 1. szám, 231-245. old.

²¹ Kovács István (2020): Relationships between the Arab occupation and the concept of the mafia. The Criminal Lawyer, 25/248., 17-37.

Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról szóló kormányhatározata²², Magyarország alaptörvénye²³, a rendőri biztosítás a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján²⁴, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: RSZSZ)²⁵, a zenés, táncos rendezvények biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 08.) kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet)²⁶, valamint a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzatáról szóló 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás (továbbiakban: Csapatszolgálati Szabályzat)²⁷, a közigazgatási rendszert szabályozó jogszabályok rendelkezései szolgáltatják. Az elgondolás alapján a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság irányításával lezajló, és a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság illetékességi területét is érintő, központi, területi és helyi szintű komplex gyakorlat megvalósítása.

A gyakorlat levezetésének céljai

- hozzájárulás az egységes közszolgálati szemlélet erősítéséhez, az egyetemi képzési rendszer összhangjának, egymásra épülésének megteremtése a levezetésre kerülő Rendészeti vezetéselméleti gyakorlat révén,
- az Egyetem Rendészettudományi Karán tanuló hallgatók, szerezzenek gyakorlati jártasságot a komplex bűnügyi vezetői szakmai feladatok integrált rendszerben történő megoldásában,
- a hallgatók gyakorolják vezetői szerepkörben a már elméletben megtanult vezetési funkciókat és más hivatásrendekkel történő közös munkát, egyes tevékenységeket a gyakorlatban is valósítsanak meg. A vezetői felkészítés elméleti tananyagának gyakorlatban való alkalmazása, a vezetői, parancsnoki kompetenciák egyénenkénti fejlesztése.
- amennyiben a gyakorlat konkrét földrajzi valóságában kerül végrehajtásra, akkor a rendészeti vezetést támogató korszerű informatikai rendszerek alkalmazásának gyakorlása,
- az egyetemi képzés és a közszolgálati szerv időszerű feladatai és tevékenysége közötti kapcsolat erősítése,
- a képzésben a Kreatív Tanulás Programban meghatározottak teljesítése, a hallgatók személyiségének sokoldalú fejlesztése, új módszerek alkalmazása, a tapasztalatok kölcsönös hasznosítása, a jóváhagyott terv, a működő rendszerek és eljárások közös továbbfejlesztése az elméletben és a gyakorlatban.

A Kreatív Tanulás Program és annak oktatási stratégiájában megvalósuló célkitűzések, megfogalmazott alap gondolatok visszatükröződnek a tantárgy tematikájában és annak keretében biztosított azok elérése:

„Egy olyan pedagógiai fordulat, amely az oktatás lényegének a hallgató képességeinek hatékony fejlesztését és értékelését, az egyéni tanulási utak mentorálását, és a személyességen alapuló, alkotó szakmai közösségek művelését tekinti.

²² https://2010-2014.kormany.hu/download/f/49/70000/1035_2012_korm_határozat.pdf (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

²³ <https://www.parlament.hu/irom39/02627/02627.pdf> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

²⁴ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99400034.tv> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

²⁵ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100030.bm> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

²⁶ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100023.kor> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

²⁷ http://www.police.hu/sites/default/files/11_1998.pdf (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

Oktatásstratégia

Célok:

- a „közösségi tanulás – alkotás – egyéni fejlődés”
- a közös tanulást vezető és az egyéni alkotómunkát mentoráló tanár ideáltípusa
- a tömegoktatás helyett kiscsoportos képzés
- a hallgató tudásának értékelése a szorgalmi időszakban végzett közösségi és egyéni kreatív munkák alapján
- a magolás helyett a kulcsképeségek fejlesztése”²⁸

A foglalkozásokra történő felkészülés rendje és főbb feladatai

A „Feladat” végrehajtása a hallgatók önálló munkáján alapul. Minden foglalkozáson, minden hallgató parancsnoki szerepkörben tevékenykedik. A „Feladattal” kapcsolatos – önképzés alatt, illetve házi feladatként- elkészített anyagokat külön füzetbe dokumentálják, vagy on-line módon meghatározott időre a moodle rendszerbe töltik fel, majd az óra keretében a hallgatók önállóan prezentálják az elkészített feladatokat. Az oktatók minden egyes esetben egyenként értékelik a hallgatók munkáját. A feldolgozás során a Közszolgálati Műveletirányítási Rendszerek²⁹ c. tankönyvet vehetik alapul. A foglalkozásokon való szereplés és az elkészített feladatok közösen kerülnek értékelésre – gyakorlati jegy formájában.

1. foglalkozás

A feladat bemutatása, az alaphelyzet megismertetése

A hallgatók a foglalkozás előtt önképzés keretében áttanulmányozzák az alapfeladatot – a „Feladat” minden hallgató rendelkezésre áll digitális formában. A tanórán az oktató ismerteti a „Feladat” levezetésének és értékelésének rendjét, a hallgatók feladatait az egyes foglalkozások során. A hallgatók ismertetik a kialakult helyzetet, amelynek során tisztázzák:

-a művelet formáját és típusát, – a szervezet helyét, szerepét a műveletben, – a művelet bevezetésének célját, a művelet bevezetésének időpontját, – hol, milyen erők és eszközök állnak rendelkezésre, – van-e megerősítés, – kiket és milyen eszközöket lehet igénybe venni, azok tevékenysége és bevonási lehetősége, – a szomszédos szervek tevékenysége, feladatvégrehajtásba történő bevonási lehetősége, – milyen szolgálati tevékenységet kell bevezetni, – milyen korlátozó intézkedések érvényesülnek a területre és a végrehajtókra, - készenlét ideje, jelentések rendje, - a tevékenység befejezésének ideje, - az erők és eszközök alkalmazásának szabályai, - az együttműködéssel kapcsolatos korlátozások, - a vezetéshez, irányításhoz kapcsolódó kötöttségek, alárendeltség, - az ellátással, szállítással kapcsolatos követelmények, -egyéb;

(Műveleti parancsnok szerepkörben a kialakult helyzet jelentése az előjárónak 3 fő). A jelentések közös értékelése.

2. foglalkozás

Az információk gyűjtése, feldolgozása, elemzése és értékelése

²⁸ A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. 33. old. <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/03/30/uj-egyetemi-strategia-keszul> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)

²⁹ https://akfi-dl.uni-nke.hu/pdf/kiadvanyok/web/PDF/EKM_Kozszolglati_muveletiranyitasi_rendszerek.pdf (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A hallgatók a rendelkezésre álló adatok, illetve a biztosítási terv részlet alapján értékelik a rendelkezésre álló adatokat, amelyek alapján elemezik és értékelik a kialakult helyzetet. Végrehajtják az időszámvetést, amely az alábbi elemeket tartalmazza:

- a kidolgozó munka befejezésének határideje, – a kidolgozó munkára rendelkezésre álló idő,
- az erők felkészítésének időpontja, – a felkészítésre rendelkezésre álló idő, – a feladatok megszabásának ideje, – a pozíció felvételéhez kapcsolódó szállítás megkezdése és befejezése,
- a készenlét ideje, – a művelet időtartama alatt a világos és sötét idő, terv elkészítésének ideje,
- az erők beérkezésének ideje (saját, együttműködő, megerősítők), – a művelet befejezésének ideje, – a beszállítás megkezdésének ideje, – jelentések ideje és rendje, – értékelések elkészítésének ideje, – a tevékenységben részt vevők előtt a művelet értékelése, – az értékelések felterjesztése, – a tapasztalatok hasznosítása;

Következtetést kell levonni: – az előkészítés feladataira, – a megszervezés feladataira, – az erők és eszközök beérkezésére, felkészítésére és alkalmazására, – az egyes feladatok végrehajtásának időpontjaira és azokra rendelkezésre álló időre, – valamint a jelentési és egyéb kötelezettségek figyelembevételére, teljesítésére.

Értékeli a kialakult helyzetet (jogsértő személyek helyzete, saját erők eszközök, megerősítők, lakosság, terep évszak, napszak, időjárás). Önképzés során előzetesen elkészítik a szükséges erő-eszköz igényt. Meghatározzák még az előzetes egyeztetésen résztvevő szervezetek körét, tisztázzák a feladatszabás levezetésének rendjét és a napirendi pontjait. Javaslatot tesznek az együttműködő szervezetek bűnügyi feladataira.

A foglalkozáson a hallgatók közösen értékelik az elhangzottakat, kiemelik a pozitívumokat és negatívumokat, meghatározzák, hogy tartalmilag és a szakterminológia szempontjából hogyan fejleszthetők, valamint kiegészíthetők a végrehajtott feladatok, jelentések.

Az elhangzottakat közösen véleményezik, értékelik és a foglalkozásvető iránymutatásai alapján véglegesítik.

3. foglalkozás

Tervezés folyamata

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A művelet tárgyának és az események során kialakult helyzetnek az értékelése. Ide tartozik a közrend, közbiztonság helyzete (például a térség közbiztonsági helyzete, a bűnügyi fertőzöttség, közbiztonságra veszélyes személyek helyzete) és egyéb kialakult helyzet elemzése. Kiemelendő – a kiváltó okok értékelése, az előjárói utasítás, az együttműködő kérése, a rendkívüli esemény/ek megelőzése, megakadályozása, megszakítása, illetve jellemzői.

Az elemzett és értékelt információk alapján megtervezik a belső biztosítás bűnügyi elemeit, a belső bűnügyi biztosítás stratégiáját. A feszítvél időpontján kívüli hírszerző- felderítő tevékenységet. A lakosság értékelésénél figyelembe kell venni: – hogy milyen a lakosság viszonya a műveleti törzs feladatainak az ellátásához, – kialakult-e az esetleges jogsértők/ jogsértő szervezett segítése, mely irányban és kik ezek, mik az alkalmazott módszereik, – kell-e számolni erőszakos fellépésükkel, és milyen módon korlátozható a tevékenységük, – a lakosság körében ki és milyen módon tud segítséget nyújtani.

Következtetés: a lakosság viszonyulása a saját erőkhöz és a jogsértéseket elkövetőkhöz (ha van).

A térképek alapján tervezzék meg az egyes területek- helyszínek bűnügyi munkáját! Az elemzett információk alapján tervezze meg a szükséges rendőri tevékenységeket, tervezze meg a külső bűnügyi biztosítást! Elkészítik a biztosítás erő- eszköz igényét a mellékelt táblázatban

(külön bontva a külső, belső, operatív igényeket). Konkrét bűnügyi információ alapján a célszemély vélhető találkozási helyszíneinek bűnügyi biztosításának elgondolásai a fesztivál 40 km-es körzetében. Több változatban bemutatásra kerül a hallgatók feladat végrehajtására vonatkozó elhatározása. Közösén értékelik az elhangzottakat, kiemelik a pozitívumokat és negatívumokat, meghatározzák, hogy tartalmilag és a szakterminológia szempontjából hogyan fejleszthetők, valamint kiegészíthetők a végrehajtott feladatok, jelentések.

Az elhangzottakat közösén véleményezik és a foglalkozásvető iránymutatásai alapján véglegesítik.

4. foglalkozás

A döntés folyamata

Az előző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A hallgatók a feladatban szereplő fényképek, illetve térképek alapján konkrét bűnügyi helyzetben gyakorolják a vezetési folyamat döntési részét.

A döntési helyzetek jellemzői alapján a biztosítás vezetője a következő döntéseket hozhatja meg: – bizonyosságra épített döntések esetében felismerhető, előre modellezhető a döntés hatása, összes következménye; – kockázattal járó döntések esetében ismeretlen tényezők is hatást gyakorolhatnak a döntés eredményeinek a kialakulására, (az esetek többségében az ilyen döntések hipotézisekre épülnek, amelyek vagy realizálódnak, vagy nem), – bizonytalansági helyzetben meghozott döntés az, amikor a döntéshez nem állnak rendelkezésre a szükséges információk, a vezető mégis kénytelen dönteni. A döntés során a kialakult bűnügyi helyzetnek megfelelően a felmerült opciók közül ki kell választaniuk a legoptimálisabb választást. A kialakított szituációk természetesen a fesztivállal összefüggésben kerülnek meghatározásra.

Közösén értékelik az elhangzottakat, kiemelik a pozitívumokat és negatívumokat, meghatározzák, hogy tartalmilag és a szakterminológia szempontjából hogyan fejleszthetők, valamint kiegészíthetők a végrehajtott feladatok, jelentések.

Az elhangzottakat közösén véleményezik és a foglalkozásvető iránymutatásai alapján véglegesítik.

5. foglalkozás

Szervezés és irányítás folyamat

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A hallgatók az oktatásvezetők által meghatározott szituációkban osztályvezetői és osztályvezető-helyettesi beosztásukban gyakorolják – mindenki azonos beosztásban dolgozik! – a végrehajtandó feladat szervezésével és a kiadott utasítások (parancsok) végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. A tevékenység végrehajtásra szolgáló parancs kiadása az alárendeltek részére!

A mindenoldalú biztosítás és az együttműködés megszervezésének lépései, módszerei, folyamata. Az együttműködők értékelése. Az együttműködők értékelése során számba kell venni a következőket: – nemzetközi együttműködők helyzete (ha van vagy szükséges), – hazai együttműködők helyzete, tevékenysége, – a művelet körzetében lévő együttműködő szervek és tevékenységük, – az együttműködők bevonási lehetősége, alkalmazásuk rendje és az alkalmazás korlátai, – az együttműködési feladatok begyakorlottságának szintje, – az alkalmazási tervek naprakészsége, – felkészítésük, eligazításuk rendje, – az értesítés és tájékoztatás feladatai, – a rendelkezésre álló és bevonható technikai eszközök, – a vezetésük rendje, – az alkalmazásuk korlátozó rendszabályai.

Közösen értékelik az elhangzottakat, kiemelik a pozitívumokat és negatívumokat, meghatározzák, hogy tartalmilag és a szakterminológia szempontjából hogyan fejleszthetők, valamint kiegészíthetők a végrehajtott feladatok, jelentések.

Az elhangzottakat közösen véleményezik és a foglalkozásvető iránymutatásai alapján véglegesítik.

6. foglalkozás

Ellenőrzés folyamata

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A hallgatók az MRFK ellenőrzési szolgálatának vezetőiként az oktatásvezetők által meghatározott szituációkban ellenőrzési tervet készítenek, amelyben a beosztottak számára ellenőrzési feladatokat határoznak meg, továbbá az ellenőrzések eredményeiről jelentést készítenek a vezetőik számára. A jelentésben ki kell térni a pozitív, illetve a negatív megállapításokra is (ha vannak), továbbá javaslatot kell megfogalmazniuk a hiányosságok jövőbeni megakadályozása céljából.

Közösen értékelik az elhangzottakat, kiemelik a pozitívumokat és negatívumokat, meghatározzák, hogy tartalmilag és a szakterminológia szempontjából hogyan fejleszthetők, valamint kiegészíthetők a végrehajtott feladatok, jelentések.

Az elhangzottakat közösen véleményezik és a foglalkozásvető iránymutatásai alapján véglegesítik.

7. foglalkozás

Biztosítási terv elkészítése

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A foglalkozásvezetők iránymutatása és az általuk meghatározottak alapján kialakítják a biztosítási terv főbb elemeit, majd ezt követően a hallgatók - a folyamatosan bővülő ismereteik alapján - önállóan elkészítik a fesztivál bűnügyi biztosítási tervét.

8. foglalkozás

A feladat értékelése

A megelőző vezetési funkciók és a kialakult helyzet ismertetése. A foglalkozásvezetők összefoglalják a feladat pozitív és negatív tapasztalatait, majd meghallgatják a hallgatók véleményét. A foglalkozáson továbbiakban személyre szólóan értékelik a hallgatók teljesítményét a közösen elkészített anyagok értékelése, az önállóan elkészített anyagok értékelése az órai szereplések alapján.

Feladatszabás a hallgatói feladatcsomag leadására

Értékelés

Az értékelő feladata megfigyelni a gyakorlaton részt vevő hallgatók feladat végrehajtását és jegyzeteket készíteni a megfigyelésekről, melyek alapján később az értékelés készül. A megfigyelés során az értékelendő hallgatók hatékony fejlesztését szolgáló azt befolyásoló körülményeket kell beazonosítani, az alábbiak mérési mutatók alapján:

- fellépés, megjelenés, határozottság, kommunikáció,
- tartalmi helyesség,
- operativitás, intézkedések helyes sorrendje,
- gyakorlatiasság, feladatmegoldás,
- terminológia, szakkifejezések helyes használata.

Az értékelés módszere: gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés, a leadott, illetve feltöltött anyagok és a gyakorlati foglalkozásokon megtartott kiselőadások, szereplések alapján. További követelmény a tanórákon és az önálló tanulás során feldolgozott feladatokban meghatározott követelmények legalább elégséges szintű teljesítése.

Befejezés

A Rendészeti vezetéselméleti tantárgy keretében megvalósuló gyakorlat órarendbe történő elhelyezésénél kiemelt figyelmet kell fordítani a nappalis hallgatók szakmai felkészültségének szintjére. Nem elegendő a gyakorlat végrehajtása során az általános rendőri ismeretek megszerzése, ezért javasolt a specializáció megkezdését és az abban való elmélyülést követően bevezetni a tantárgyat. Ezen körülmények teljesítése esetén a tantárgy teljes mértékben megfelel az egyetem Intézményfejlesztési Tervében, valamint a Kreatív Tanulás Programban meghatározott követelményeknek. A tantárgy tematikáját elemezve, szakmai szempontból történő kiegészítése esetén más hivatásrendek képviselői is tudják alkalmazni a gyakorlatot. Természetesen az oktatás beindításától kezdve a tantárgy oktatói folyamatosan fejlesztették a tantárgyi tematikát annak függvényében, hogy az egyetem RTK-án, milyen egyéb igények léptek fel, valamint az oktatás területén, milyen változások álltak be. A tantárgy alkalmas a jelenléti és az on-line rendszerben történő oktatásra is.

Felhasznált szakirodalom

1. A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. 33. old. <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/03/30/uj-egyetemi-strategia-keszul> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)
2. A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/03/30/uj-egyetemi-strategia-keszul> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)
3. A biztos jövő egyeteme – Intézményfejlesztési terv 2020–2025. Stratégia a harmadik évezred hajnalán. 26-28. old. <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/TERVEZET%20-%20Int%C3%A9zm%C3%A9nyfejleszt%C3%A9si%20Terv%202020-2025.pdf> (A letöltés ideje: 2021.03.26.)
4. Czuprák Ottó és Kovács Gábor (2017): A szervezetvezetés elmélete. Budapest: Dialóg Campus Kiadó
5. Didaktika. A pedagógiai tudás tartalma. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch04s07.html (A letöltés ideje: 2021.03.26.)
6. Kovács Gábor (2017): Közös Közszolgálati Műveletirányítási Rendszerek. Budapest: Dialóg Campus Kiadó https://akfi-dl.uni-nke.hu/pdf_kiadvanyok/web_PDF_EKM_Kozszolgalmati_muveletiranyitasi_rendszerek.pdf (A letöltés ideje: 2021.03.27.)
7. Kovács István (2019): IKARUSZ the new Model. Journal of Criminology and Criminal Law. 57. évfolyam 3. szám, 115-139. old.
8. Kovács István (2020): Relationships between the Arab occupation and the concept of the mafia. The Criminal Lawyer, 25/248., 17-37.

Jogszabályok és szabályzók

9. http://www.police.hu/sites/default/files/11_1998.pdf (A letöltés ideje: 2021.03.27.)
10. https://2010-2014.kormany.hu/download/f/49/70000/1035_2012_korm_határozat.pdf
(A letöltés ideje: 2021.03.27.)
11. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99400034.tv> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)
12. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100023.kor> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)
13. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100030.bm> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

Internetes források

14. https://www.citatum.hu/szerzo/Barack_Obama (A letöltés ideje: 2021.03.26.)
15. <https://www.parlament.hu/irom39/02627/02627.pdf> (A letöltés ideje: 2021.03.27.)

Dr. Kovács István³⁰

A vezetés-, és szervezéstudomány képzési rendszere a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszéken: az elmélet és gyakorlat összhangja a digitalizáció korában.

Absztrakt

A Nemzeti Közszerolálati Egyetem Rendészettudományi Karán 2021. április 22-én a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék „A gyakorlatias rendészeti képzések megvalósításának tapasztalata” címmel konferenciát szervezett. Az előadásom a „Gyakorlatias képzések és módszerek a vezetés- és szervezéstudomány oktatása során, a jelenléti és a virtuális képzésekben” címet viselte. Az előadás anyagát tanulmányként is közléteszem. A tanulmány a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszéken oktatott vezetés- és szervezéstudomány képzési rendszerét ismerteti az olvasóval, amely felöleli a Bolognai képzés teljes rendszerét, valamint az ERASMUS- és szakirányú továbbképzéseket is. A tanulmányban az analízis mellett a SWOT elemzés is szerepkörhöz jut, valamint a digitális világban bekövetkező változások által generált új elméleti és gyakorlati metóduok bemutatása is megtörténik.

Kulcsszavak: vezetés-, és szervezéstudomány, digitalizáció, oktatás, rendvédelem, versenyszféra

István Dr. Kovács³¹

The training system of management and organizational science at the Department of Law Enforcement Management: the harmony of theory and practice in the age of digitization.

Abstract

On April 22, 2021, the Faculty of Law Enforcement of the National University of Public Service organized a conference entitled “Experience in the Implementation of Practical Law Enforcement Training”. My lecture was entitled “Practical Trainings and Methods in Teaching Leadership and Organizational Theory, in Attendance and Virtual Trainings”. I will also publish the material of the lecture as a study. The study introduces the reader to the training system of management and organizational science taught at the Department of Law Enforcement, which includes the entire system of Bologna training, as well as ERASMUS and specialized in-service training. In addition to analysis, SWOT analysis also plays a role in the study, and new theoretical and practical methods generated by changes in the digital world are presented.

Keywords: management and organization theory, digitization, education, law enforcement, competition

³⁰ Ph.D., tanársegéd, r. őrnagy, Nemzeti Közszerolálati Egyetem Rendészet Vezetéstudományi Tanszék, e-mail: kovacs.istvan@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7210-1981>

³¹ Ph.D. police major, assistant lecturer, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Department of Law Enforcement Management Theory, e-mail: kovacs.istvan@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7210-1981>

Bevezetés

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karán 2021. április 22-én a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék „A gyakorlatias rendészeti képzések megvalósításának tapasztalata” címmel konferenciát szervezett. Az eseményen előadóként vettem részt, előadásom a „Gyakorlatias képzések és módszerek a vezetés- és szervezéselmélet oktatása során, a jelenléti és a virtuális képzésekben” címet viselte.

A konferencia és az előadás címe is duális egységet képviselt, hiszen a vezetés- és szervezéselmélet képzésének éppen annyira a múltját, mint ahogy annak jelenét, és az abból adódó jövőképét is tükrözte. A világban bekövetkező változások (urbanizáció, globalizáció, digitalizáció), de leginkább a Wuhan városában elsőként jelentkező, majd onnan Kínán keresztül a világot megfertőző koronavírus járvány³² okozta változások, nemcsak a világ országainak gazdaságára, hanem annak életére, azon belül is például az országban zajló közoktatásra is nagy hatást gyakoroltak.

A változó világ, és a vírus okozta járványhelyzet megpróbáltatás elé állította a közoktatást, követelményeket támasztott a végrehajtással szemben, ugyanakkor viszont az elő-, és utóhatásvizsgálat eredményeként már jól látszik, hogy kiaknázza azokat az új lehetőségeket, amelyek a jövőben is biztos, hogy életünk részét fogják képezni. Nem szabad viszont elfeledkeznünk arról sem, hogy az új lehetőségek akkor fejthetik ki igazán pozitív hatásukat, ha azokat biztos talajra építkezve tudjuk hasznosítani. Különösen igaz ez a vezetés- és szervezéselmélet tárgy oktatására, amely már a Nemzeti Közszerológati Egyetem jogelődjében a Rendőrtiszti Főiskolán is központi szerepet töltött be.

A képzéseket megrendelő szervezetek (a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek; például a Rendőrség, a Katasztrófavédelem, a Polgári Nemzetbiztonsági Szolgálatok, stb.) olyan leendő tisztek képzését várják el a rendvédelmi felsőoktatási intézménytől, akik a köz szerológatában a törvényeket betartatva az ország értékeinek-, és polgárai életének védelmét megteremtik. Ehhez olyan vezetés-, és szervezéselméleti tudással felvértezett rendvédelmi tisztek képzésére van szükség, akik nem csak békeidőszakban, hanem az Alaptörvényben nevesített minősített időszakok elrendelésekor is képesek stratégiaileg tervezni, a rendelkezésre álló humánerőforrást és eszközrendszert megszervezni, majd a szükségesség és arányosság figyelembevételével döntéseket hozni.

Régóta zajló társadalmi vita van kibontakozóban arról, hogy vajon a vezetők magukkal született képességekkel bírnak-e; fejleszthetők-e ezek a képességek; képezhetők-e egyáltalán oktatással és tréningekkel vezetők; avagy vezetőnek születni kell, vagy egyszerűen az évek folyamán, az ambícióinkkal karöltve vezetővé válunk?³³

Ha kronológiailag haladunk az időben a vezetés- és szervezéselmélet tudománnyá válásáig számos példát- és ellenpéldát is találunk. Az őskorban az előemberek részére nem álltak rendelkezésre tapasztalat alapú, tudást tükröző könyvek, mégis a hordákba rendeződés során megtanultak vadászni, gyűjtögetni és területszerző, hódító hadjáratokat folytatni. Nagy Sándort tanárai, tanácsadói és hadvezérei terelték a kormányzás útján, és vált világok uralkodójává. Mai modern, pénz uralta és anyagi világunkban különböző személyiség-, és készségfejlesztő tréningeken veszünk részt, hogy csúcsvezetőket képezzünk a versenyszférának – vagy akár a közigazgatásnak -, az emberi értékeket olykor figyelmen kívül hagyó, de minél magasabb profit elérése céljából.

A rendvédelmi szervek részére a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karán a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszéke olyan hivatástudattal bír, leendő hivatásos

³² Hengbo Zhu et al (2020): The novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. Global Health Research and Policy, 5. évf. 6. szám, 1-3. old.

³³ Jonathan Doe (2003): Can Leadership Be Taught? Perspectives From Management Educators. Academy of Management Learning and Education, 2. évf. 1. szám, 54-67. old.

tiszteket - képez, akik alapképzésben három-, mesterképzésben négy-, doktori képzésben pedig egy féléven keresztül vezetés-, és szervezéseméleti ismeretanyagot sajátítanak el. Mindennek birtokában képesek lesznek arra, hogy a megrendelő szervek igényeihez alkalmazkodva, az átlagosan felkészült szakemberek ismeretszintje feletti problémaérzékenységet, az új társadalmi jelenségekre és veszélyhelyzetekre nyitott szemléletet és elemző készségeket is elsajátítva állnak alsó-, közép-, és felsővezetőként, vagy irányítóként a köz szolgálatába.

A tanulmányban nagyon átgondolt analízist egy strukturált szintézis követ, amelyet forráskritika egészít ki. A tudományos módszerek alkalmazása során a vezetés- és szervezésemélet múltját, jelenét és jövőjét egy SWOT elemzés keretén belül vizsgálom, majd olyan iránymutató javaslatokkal egészítem ki, amely annak innovációjára is kihatással lehet. A tanulmányban vizsgálom a teljes Bologna folyamat egészét, és lépésről lépésre ismertetem a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék vezetés- és szervezéseméleti tantárgyainak oktatását, kiemelt hangsúlyt fektetve annak elméleti-, gyakorlati és digitális képzésére.

Hipotézisemben foglaltak szerint feltételezem, hogy a digitális távoktatási rendszerek, valamint a folyamatos fejlesztő és innovatív munka a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék által oktatott tárgyak elsajátítását megkönnyíti, a tárgyak folyamatos fejlesztése a hallgatók felkészültségét elősegíti.

A „Bologna képzési rendszer” és a vezetéstudomány helye a tudományok rendszerében; a vezetéstudomány oktatása

Az elmúlt évtizedekben több, mint 48 európai ország – köztük Magyarország – is bizonyította, hogy az Európai Kulturális Egyezménynek, ezáltal egy erős és robusztus felsőoktatási térségnek van helye Európában, amely hitvallásként tekint Európa szellemi, tudományos és kulturális örökségére, valamint ambíciójára.³⁴ Egy olyan térség, ahol a felsőoktatási intézmények teljes mértékben felvették az oktatás, a kutatás és az innováció összefonódó szerepét, mindazért, hogy hozzájáruljanak a tudásalapú társadalom előmozdításához, egy multikulturálisan sokszínű Európában. Ebben az együttműködésben a felsőoktatási rendszerek összeegyeztethetőbbé váltak, ami az európai felsőoktatást a világban versenyképesebbé, az európai-, valamint más földrészek hallgatói és tudósai számára pedig vonzóbbá tették.

A bolognai nyilatkozatot 1999-ben 29 európai ország felsőoktatásért felelős minisztere írta alá³⁵, de annak előzményei már egy évvel korábban, 1998-ban a Sorbonne-i Konferencián, és annak Nyilatkozatában is tettenérhetők voltak.^{36, 37} A Nyilatkozatok rögzítik, hogy az aláíró államok felelősséggel tartoznak a felsőoktatás támogatásáért - függetlenül attól, hogy az intézmények állami vagy magántulajdonban vannak-e -, valamint, hogy minden felsőoktatási intézmény küldetése és céljai sokfélesége, valamint az oktatás és a kutatás közötti kapcsolat révén reagálni köteles a társadalom és a gazdaság szélesebb körű igényeire egyaránt.³⁸ A

³⁴ Szerző nélkül: The Bologna Process 2020 - The European Higher Education Area in the new decade. Forrás: https://ehea.info/media.ehea.info/file/20090223-Ostend/54/2/BFUG_Board_CZ_19_4_draft_communique_200209_594542.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

³⁵ A reformok Európán belüli és azon kívüli országokat érintettek, a hivatalos aláíró országok száma mára már 48-ra nőtt, Fehéroroszország pedig a legutóbb csatlakozott államok egyike.

³⁶ A Bologna Nyilatkozat 1999. június 19-én. Forrás: https://www.eurashe.eu/library/modernising-phe/Bologna_1999_Bologna-Declaration.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

³⁷ A Sorbonne Nyilatkozat 1998. május 25-én. Forrás: https://www.ehea.info/media.ehea.info/file/1998_Sorbonne/61/2/1998_Sorbonne_Declaration_English_552612.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

³⁸ European Commission (2018): The European Higher Education Area in 2018. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Nyilatkozatok egy olyan együttműködési folyamatot indítottak el, amely négy fő dimenzió mentén gyökeresen megváltoztatta a felsőoktatást: a hallgatók és az oktatók mobilitása a társadalmi dimenziókban; a közös diploma-, és kreditrendszer; az élethosszig tartó tanulás; a minőségbiztosítás és egy Európa központú tudásrégió fejlesztése.

E négy dimenzióban a bolognai folyamat, az Európai Felsőoktatási Térség legjellemzőbb eleme, egy háromciklusú képzési struktúra, amely az európai felsőoktatási követelményeinek való megfelelést tűzte ki céljául. Ez magában foglalja az alapképzést (első ciklusú tanulmányok), majd a mesterképzést (második ciklusú tanulmányok) és a doktori képzést (harmadik ciklusú tanulmányok/doktori tanulmányok). Az alapképzés (jelölése BSc. és/vagy BA képzés) a főiskolai rendszerű képzésnek felel meg, amelyhez rendelt kreditértéket a hallgatóknak általában 3 év alatt szükséges megszerezniük. Az alapképzésre épül rá a mesterképzés (jelölése MSc. és/vagy MA képzés), amely az egyetemi végzettséget igazolja az abszolváltak számára, ha a jelentkezők az előírt kreditértéket 1 vagy 2 év alatt megszerzik. Ehhez kapcsolódóan vannak osztatlan mesterképzések is, amelyek elvégzésével egyetemi végzettség szerezhető. A rendszer harmadik szintje a doktori képzés (jelölése PhD. képzés), amely jelenleg 2+2 éves struktúra szerint, tanulmányi és disszertációs szakaszból épül fel.

A fenti Nyilatkozatokat Magyarország képviselője, Kiss Ádám akkori felsőoktatási helyettes államtitkár is ellátta kézjeggyel 1999-ben, így a magyar felsőoktatási intézmények e rendszer szerint épülnek fel és bocsátanak ki alapképzést-, mesterképzés- vagy doktori képzést végző hallgatókat.

A egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról szóló 169/2000. (IX. 29.) kormányrendelet³⁹ nevesíti azokat a tudományágakat, és ahhoz tartozó ismeretanyagot, amely ma a magyar felsőoktatási intézményekben oktatásra kerül, ezáltal a hallgatók új, és a diplomához szükséges ismereteket szerezhetik meg. A rendelet nyolc osztályba sorolja a különböző tudományokat: természettudományok; társadalomtudományok; műszaki tudományok; bölcsészettudományok; orvostudományok; művészetek; agrártudományok és a hittudomány. A vezetéstudomány e rendszerben a társadalomtudományok között található.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen a vezetés- és szervezéstudomány az egyetem összes karán oktatott tárgyak egyike. A Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék leginkább a Rendészettudományi Karon, de egyes tárgyak esetén az intézmény más karain is oktatja a hallgatókat. A tanszék jelen van az alapképzésben (például az RRVTB01 tantárgykódú Vezetés- és szervezéstudomány tantárgy oktatásával⁴⁰), a mesterképzésben (például az RRVTM01 tantárgykódú Vezetés- és szervezéstudomány, rendészeti tevékenység vezetése 1. tantárgy oktatásával) valamint a doktori képzésben is (például az RDID01K_KV0019 tantárgykódú Rendészeti szervek vezetés- és szervezéstudomány tantárgy oktatásával). A tanszék továbbá részt vesz az ERASMUS programban és a szakirányú továbbképzésekben is.

Az egyetem biztosítja a külföldi hallgatók számára az ERASMUS programokon való részvételt. A program általános célja az élethosszig tartó tanulás révén támogatni az oktatásban, képzésben résztvevő hallgatók oktatási, szakmai és személyes fejlődését Európában és azon túl, hozzájárulva a Nyilatkozatban támasztott négy dimenzió eléréséhez.⁴¹ A Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék a külföldi hallgatók számára idegen nyelven (elsősorban angolul) is lehetőséget biztosít, hogy a vezetés- és szervezéstudomány elméleti és gyakorlati

³⁹ A egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról szóló 169/2000. (IX. 29.) kormányrendelet. Forrás: http://www.nefmi.gov.hu/letolt/felsoo/03mell2_tudagak_kormrend.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

⁴⁰ A különböző képzési szinteken különböző vezetés-, és szervezéstudománnyal kapcsolatos tantárgyak kerülnek oktatásra, a tanulmány a teljesség igénye nélkül csak illusztratív módon példákat jelenít meg.

⁴¹ European Commission (2021): ERASMUS+ guide. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

ismeretanyagát elsajátíthatják (például a RRVTB01A tantárgykódú Theory of Leadership and Management tantárgy oktatásával).

A szakirányú képzések tekintetében a szakképző intézménybe, azaz a Nemzeti Közszolgálati Egyetem szakképesítésére történő jelentkezést (mint pályázati kérelmet) korábban az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumban, ma már a Belügyminisztériumban és a rendvédelmi szerveknél hivatásos szolgálati állományban, közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban, továbbá munkaviszonyban lévő, az állam által elismert felsőfokú (egyetemi vagy főiskolai) végzettséggel rendelkező nyújthat be és folytathat tanulmányokat. Míg korábban a rendőrszervező-, a határrendész-szervező-, a katasztrófavédelmi - polgári védelmi szervező-, és a tűzoltószervezőket OKJ képesítéssel látták el, addig ma már 2 éves képzési rendszerben tanulhatnak a hallgatók a felsőoktatási intézményben. A szakirányú továbbképzések hallgatói vezetéselméleti ismereteket szintén szereznek (például az RRVTS01 tárgykódú Vezetési és szervezési ismeretek, vezetéselmélet tárgy felvételével).

Új módszerek a vezetéselméleti képzések tekintetében

A koronavírus járvány valóban rákényszerítette az egész világot arra, hogy az eredetitől, a már megszokottól eltérő módszerek kerüljenek az oktatásban bevezetésre. Mindez azonban egy olyan folyamatos fejlesztésnek az eredménye, amely a régmúlta vezethető vissza.

A vezetésstudomány oktatása az egyetem egyik alappillére. A közigazgatásnak olyan diplomázott munkaerőre van szüksége, akik nem csak a végrehajtásban, de az alsó-, közép-, és felsővezetésben is a későbbiekben potenciális jelöltet jelenthetnek. Ez kettősséget hordoz magában: egyrészt igény mutatkozik a megrendelők részéről, hogy kvalifikált munkaerőt bocsásson ki az egyetem; másrészt pedig igény jelentkezik a hallgatók részéről is, hogy e tudást megszerezzék és képzett munkaerő válhasson belőlük a közigazgatás-, és a versenyszféra számára.

A Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék a világjárványt megelőzően is nagy hangsúlyt fektetett a vezetés-és szervezéstudománnyal kapcsolatos tananyagfejlesztésre, a tansegédletek kidolgozására, és a tantárgyak korszerűsítésére is egyaránt. A felsőoktatási elvárásoknak megfelelően, de a megrendelők igényeit is figyelembe véve kerültek kidolgozásra a különböző szinteken oktatott tantárgyprogramok. Mindez nem teljesedhetne ki, ha a leendő munkavállalók, azaz a hallgatók igényeit a tanulás és a tanítási módszerek vonatkozásában ne vennék figyelembe; amely vonatkozásában az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) nagy segítséget jelent.

A tantárgyak korszerűsítése (a tantárgyprogramok kidolgozása és átalakítása) magában foglalja a mindenkorai képzési és kimeneteli követelményeknek való megfelelést, valamint a képzést és tanulást segítő új módszerek kidolgozását és használatát is. A legutóbb történt tematikamódosítás például a tantárgy céljai-, a tantárgy tartalma-, és a követelmények meghatározása mellett beemelte az úgy nevezett megszerezhető tudás-, képesség-, autonómia és felelősség-, valamint attitűd szerkezeti egységeket és elemeket is.

A tananyagfejlesztés és tansegédletek minden képzés számára már nem csak könyvtárban, hanem digitális úton, az interneten is elérhetők. Az alapképzés számára az RRVTB01 tárgykódú Vezetélmélet tantárgy kötelező szakirodalma Kovács Gábor és Czuprák Ottó közös könyve „A szervezetvezetés elmélete”⁴² címet viseli; az RRVTB02 tárgykódú Rendészeti Vezetélmélet tantárgy kötelező szakirodalma a különböző hivatásrendek részére megírt tansegédlet, így a Kovács Gábor – Kiss Lajos, Dragon Sándor – Szűcs Bálint, a Piros Attila – Gál Erika, a Kovács István – Erdős Ákos szerzőpárosok által megírt egyetemi jegyzetek; az RRVTB03 tárgykódú Közös Közszolgálati Gyakorlat tantárgy

⁴² Kovács Gábor – Czuprák Ottó (2017): A szervezetvezetés elmélete. Budapest: Dialóg Campus.

kötelező szakirodalma a Kovács Gábor által szerkesztett „Közszolgálati Műveletirányítási Rendszerek” tankönyv.⁴³ A mesterképzésben az RRVTM01-M03 tárgykódú Vezetés- és szervezéstudomány, rendészeti tevékenység vezetése 1-3. tantárgyak kötelező szakirodalma Kovács Gábor által megírt a „Rendészeti szervezetekben lejtászódó vezetési folyamatok tankönyv”⁴⁴, amely nem csak a félévek során, hanem a záróvizsgára történő felkészülésben is segíti a hallgatókat.

Az új módszereket egyrészt a fentiek végrehajtása és a folyamatos élethosszig tartó tanulást és tanítást ötvöző ideológiai-, másrészt pedig a koronavírus járvány hozta megváltozott világrend keletkeztette. Az elkövetkezendőkben az idei évtől bevezetett új módszereket és a használt technológiákat mutatom be.

RRVTB01 – Vezetéstudomány: döntéstár létrehozása

A tantárgy során a hallgatók teljes mértékű elméleti tudást szerezhetnek a vezetés- és szervezéstudomány tudásanyagából. Ha kategorizálnunk és besorolnunk kellene a különböző ismeretanyagokat, akkor azt mondhatnánk, hogy e tantárgy fekteti le az alapokat, e tantárgy elsajátításával szerzik meg a hallgatók azt a biztos alapvető tudásbázist, amelyre később vezetői munkájuk során támaszkodhatnak. Az előadásokon és a szemináriumokon olyan témák kerülnek oktatásra, mint a modern vezetéstudomány kialakulásának fő iskolái, irányzatai, tükröződése a vezetői gyakorlatban; a vezető, a vezetési stílusok jellemzői, vezetői magatartásminták a gyakorlatban – a rendészeti vezetés; a vezetési folyamat elemei, a feladatközpontú vezetési rendszer megvalósulása a gyakorlatban; szervezetek típusai, formái és környezete, szervezetfejlesztés és szervezettervezés; stb.

A hallgatók összességében ismerni és érteni fogják, áttekintéssel fognak rendelkezni a közszolgálati szervezetek vezetés-irányítási rendszeréről, átfogóan fogják ismerni a vezetés és szervezéstudomány legfontosabb összefüggéseit, az ehhez kapcsolódó elméleteket, fogalomrendszert, a problémamegoldás módszereit. Rendelkezni fognak azzal a tudással, amelyek szükségesek a jövőbeni vezető-irányító feladatai végrehajtásához.

Figyelemmel arra, hogy a tantárgy csak elméleti tudásanyag átadására szorítkozik, az idei évtől bevezettük, hogy a szemináriumi foglalkozáson az oktatók az elméleti anyag átismétlésén felül a Kovács Gábor és Kovács István által belügyminisztériumi felkérésre szánt e-learning tananyagot is használják, amely vezetői szerepkörben szituációs feladatok megoldására ösztönzi a hallgatókat.⁴⁵ A tananyag szemináriumi foglalkozásokon való feldolgozása segíti az interaktivitást és az elméleti keret mellé gyakorlatias foglalkozások megtartását teszi lehetővé.

A módszer lényege, hogy a hallgatók egy power point diasorozat segítségével négy diából álló összefüggő feladatot oldanak meg. Az első dián a valós életből vett vezetéstudományi problémát ismernek meg; a második dia tartalmazza annak elméleti hátterét; a harmadik dián a problémából készített szituációt olvashatják; míg a negyedik dián négy megoldási alternatívával szembesülnek. Vezetői szerepkörben ki kell választaniuk a helyesnek vélt cselekvési változót, és indokolniuk kell, hogy miért úgy döntöttek. Az adott feladatot mindenki megoldja, és a hallgatók egymással vita keretében folytathatják erősíthetik meg, vagy cáfolhatják a helyesnek vélt döntés létjogosultságát. A szemináriumi oktató, csoportvezető csak moderátor szerepet tölt be, így az interaktív párbeszéd a hallgatók között valósul meg. A gyakorlat végén az oktató ismerteti a helyes megoldást a hallgatókkal és együtt közösen vonják le a következtetéseket.

⁴³ Kovács Gábor (2017): A Közszolgálati Műveletirányítási Rendszerek. Budapest: Dialóg Campus.

⁴⁴ Kovács Gábor (2018): Rendészeti szervezetekben lejtászódó vezetési folyamatok. Budapest: Dialóg Campus.

⁴⁵ Kovács Gábor – Kovács István (2020): Parancsnoki döntéstár. E-learning tananyag, Budapest: BM KSZF.

RRVTB02 – Rendészeti vezetéselmélet: hallgatók vezetői szerepkörben

A tantárgy során a hallgatókkal az oktató tanárokkal közösen egy a hivatásrendnek megfelelő témájú, előre kidolgozott „Hallgatói Feladat”⁴⁶ kerül feldolgozásra, melynek során a tantárgy megismerteti és gyakoroltatja a hallgatókkal a vezetési folyamat fő mozzanatait, funkcióit és a vezetői feladatokat. Célja a rendészeti vezetői/parancsnoki feladatok ellátásához szükséges ismeretek átadása, rendszerezése, és begyakoroltatása, a vezetői (parancsnoki) szemléletmód és alkalmazási készség megalapozása. A hallgatók feladata a „Hallgatói Feladat” előzetes- és ütemezett feldolgozása, abból a foglalkozásokra történő folyamatos felkészülés, vezetői szerepjátékokra való felkészülés, tekintettel arra hogy a feladatok során a hallgatók egytől egyig parancsnoki szerepkörben tevékenykednek.

A hallgatók ezáltal képesek lesznek az alsó, közép és felső szintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. A szakterületükhöz kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel fognak rendelkezni, el fogják tudni látni azokat a vezető-irányító pozícióból eredő feladatokat, amely a rábízott vezetési szinthez kapcsolódnak. Kiemelten fontos, hogy a tantárgy nem csak a rendőrség, hanem a rendvédelem számára képezni kívánt hallgatók részére is oktatásra kerül. E szempont alapján a bünyügyi-, az igazgatási-, sőt a rendészeti-, valamint az adó- és vámnyomozói szakirányok is oktatásra kerülnek.

A tárgy elméleti hátterét megalapozza az RRVTB01 tárgykódú tantárgy, ezért a foglalkozások kizárólag gyakorlati jelleget öltenek. A hallgatók mindegyike köteles munkadossziét vezetni az adott feladatról, amely felöleli a teljes parancsnoki vezetési funkciókat. A tárgy újítása, hogy mindamellett, hogy a hallgatók manuálisan is gyakorolják a térképen a műveleti rendszereket, biztosítási terveket készítenek, vagy szolgálatot vezényelnek. Bevezetésre került a digitális elemek és a számítógépes programok használata is.

Az adó- és vámnyomozók, valamint a pénzügyőrök részére – az illetékes tanszék közreműködésében és megvalósításával - virtuális igazgatóságot dolgoztunk ki, ahol teljes mértékben lemodellezésre kerül a feladatok végrehajtásának gyakorlata. A hallgatók „élesben” tapasztalhatják meg, hogy milyen a parancsnoki funkciók gyakorlása, hogyan alkalmazkodhatnak a helyzetekhez, hogyan dönthetnek vezetői szerepkörben. A rendőri csoportoknak ezen felül lehetőségük van a szolgálatvezénylést egy excel fájlban lemodellezett a Robotzsaru programmal szinte megegyező módon kitölteni, gyakorolva ezzel már akár az alosztályvezetői szerepköröket.

A digitális programok segítségével a hatályos szabályzókat is megismerhetik a hallgatók, amelyek olykor segítségül is vannak, hogy szakszerűen és jogszerűen járjanak el, akár egy adott utasítás kiadásánál, akár a szolgálatvezénylésből, és a szolgálati időnormákból adódó parancsnoki feladatokat illetően.

A programba beépített függvények segítségével a hatályos jelöléseket is megtanulhatják a hallgatók, így már a való életbe sokkal képzetebben tudják a szolgálatukat megkezdeni és ellátni.

RRVTB03 – Közös Közszolgálati Gyakorlat: hallgatók együttműködésben

A tantárgy során a közszolgálat főbb hivatásrendjei a felkészítés során elsajátított ismereteiket a valóságot megközelítő helyzethez igazodó gyakorlat során a mélyítik el. A gyakorlatot elméleti foglalkozások előzik meg, amelyek a közszolgálati szemléletmód kialakítását, a feladatok közös megoldásának képességét fejlesztik. A tantárgyban oktatásra kerül a különböző szervezetek ideiglenes vezetési rendszere és az ahhoz kapcsolódó komplex

⁴⁶ A fentebb már részletezett hivatásrendi oktató kollégák a jegyzeteket a hivatásrendeknek megfelelően már kidolgozták.

ismeretrendszer. A gyakorlat végrehajtása során a vezetési rendszer kialakításával, időeltolódással, helyszín áthelyezésekkel, a gyakorló állomány aktív bevonásával egy komplex - minden évben változó témájú "Feladat" megoldása történik, modellezésre kerülnek a képzéseket megrendelő szervezetek és azok válságkezelési törzsei. A „Feladat” általában Magyarország Alaptörvényének 49-54. §-ban megjelölt minősített időszak feladatok ellátásához kapcsolódnak.

A hallgatók más szakterületekkel együttműködve képesek lesznek működtetni a normál működési rendtől eltérő, különleges viszonyok között a hivatásrendjére jellemző szervezeteket. Képesek lesznek az alsó, közép és felső szintű vezető-irányító tevékenység végrehajtására. Jártasak lesznek a törzsmunkában, ahol aktív tervező, szervező, irányító munkavégzésre lesznek képesek. A meghatározott feladatok elvégzése érdekében hatékonyan tudják majd működtetni a vezetésére bízott szervezeteket. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel fognak rendelkezni.

A tantárgy során a hallgatók elméleti tudást szereznek a különböző hivatásrendek működéséről, amely lefedi az alaptevékenységet-, valamint a már említett Alaptörvényben foglalt minősített időszak feladatokat. A tantárgyat a hivatásrendi oktatók közösen tartják, így a Rendészettudományi Karról a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék mellett, hogy oktatót is biztosít, a gyakorlatot koordinálja, szervezi és vezeti; ezen felül oktatót vonunk be a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karról-, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karról; valamint külsős szakértőket – például Katasztrófavédelmi szakemberek - is foglalkoztatunk. A hallgatók ezt követően minden évben megrendezendő Közös Közszolgálati Gyakorlaton vesznek részt, amely két teljes napon át tart, a hallgatók órarendjében ez közös modulként jelenik meg. A gyakorlaton az egyetem összes kara, és szakiránya részt vesz, hiszen az teljes mértékben modellezi a gyakorlatban is előforduló minősített időszak feladatot, amelyben a közigazgatás teljes hallgatói állománya részt vesz. A résztvevők önállóan dolgoznak, ahol közlésekre reagálnak, és az életben használt és azzal maximálisan megegyező szoftvereket, és technikai eszközöket használnak. A gyakorlatot a megrendelők részéről a döntnökök segítik, akik szakmai iránymutatással segítik a hallgatók közös munkáját.

A digitális világ: Moodle és Microsoft Teams rendszerek

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem elektronikus tanulást támogató platformja a Moodle rendszer, amely a Neptunnak megfelelő struktúrában, karonként tartalmazza a kurzusokat, a kurzushoz hozzárendelt oktatókkal, valamint a hallgatókkal, megkönnyítve ezáltal az adminisztrációt. A Moodle rendszerben az oktatók távoktatás keretében segíthetik a hallgatókat a tananyagok megosztásában és azok elsajátításában; ezt a tevékenység vagy tananyag hozzáadásával érhetik el az oktatók.

A Moodle rendszer számos funkcióval rendelkezik, mint például a csevegés-, a fájlvagy az oldal modul.

- A „csevegési modul” segítségével a résztvevők a weben keresztül valós időben beszélgetést folytathatnak. A csevegés lehet egyszeri és a hét vagy a nap adott időpontjában ismétlődő tevékenység, mely elmenthető és mások számára megtekinthetővé tehető. Különösen akkor hasznos, ha a csoport tagjai nem tudnak személyesen találkozni
- A „fórum modul” különféle módokon strukturálható, emellett szerepelhet benne az egyes üzenetek csoporttársi értékelése is. Az üzenetek számos változatban megjeleníthetők és tartalmazhatnak csatolt állományt is. A fórumra való feliratkozással a résztvevők minden egyes üzenetből kapnak egy-egy példányt a levelesládájukba.

- A „fájl modullal” az oktató állomány formájában tehet elérhetővé egy tananyagot. Ahol lehetséges, a fájl megjelenik a kurzusfelületen, más esetben a hallgatóknak felkínálja a letöltést. A fájl magában foglalhat kiegészítő állományokat, például az előadásanyagok, vagy a bemutatók megosztása.
- Az „oldal modul”-al az oktató internetes tananyagot hozhat létre egy szövegszerkesztő segítségével. Az oldalon megjelenhet szöveg, kép, hang, videó, webes ugrópontok és beágyazott kód is.
- Jelenleg a portál nem támogatja a videók közvetlen feltöltését, de biztosítja külső tartalmak (akár azonosításon keresztül) elérhetőségét. Az URL modul-lal az oktató internetes ugrópontot adhat meg tananyagként. Bármilyen, ami szabadon hozzáférhető az interneten, például dokumentumok vagy képek, megadható. A webcímet nem szükséges egy portál honlapjaként megadni.⁴⁷

Az Office 365 Oktatási verzióban a diákok, a tantestület, az oktatók és az iskolai személyzet virtuálisan találkozhat, az emberek közösen dolgozhatnak, tartalmakat hozhatnak létre, megoszthatják egymással az anyagokat, mindezt egyetlen, hatékony és intuitív felületen, a Microsoft Teamsen. A Teams segítségével:

- Az oktató feladatokat adhat, nyomon követheti, hogyan oldják meg őket a tanulók, és leosztályozhatja munkájukat;
- Az osztály valós időben láthatja az oktató tanár képernyőjét vagy az előadást;
- A modern olvasó funkció könnyen elolvasható, személyre szabott formátumot kínál a beszélgetésekhez és csevegésekhez;
- A Microsoft Teamsben egy szabadkézi munkára tervezett, végtelenített digitális vászonra dolgozva erősítheti az oktató a csoportmunkát;
- A tanulók mások félbeszakítása nélkül jelezhetik, hogy mondanivalójuk van a „kéz ikon” segítségével;
- Az együttes mód segítségével az oktató új módon láthatja az egész osztályt a megbeszélések és prezentációk során;
- Személyre szabott tanulási élményt hozhat létre az oktató, ha a Microsoft Teamset beépíti az iskola által használt tanulásirányítási rendszerbe, jelen esetben az a Moodle rendszerrel kompatibilis;
- Statisztikai elemzések végezhetők, az oktatók a személyes irányítópultjain megtekinthetik a tanulói aktivitás elemzését.⁴⁸

A Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék aktívan használja mindkét felületet, amelynek során az egyes tantárgyak előadásai a Microsoft Teams link Moodle rendszerbe történő beágyazásával érhetők el és tudnak ahhoz a hallgatók csatlakozni; míg a tantárgyakhoz rendelt tansegédleteket és oktatási anyagokat szintén a Moodle rendszerbe töltik fel az oktatók. A számonkéréseket is e két rendszerben hajtjuk végre, a beadandó dolgozatok leadására szolgáló felületeket és a tesztek a Moodle rendszerben hozzák létre az oktatók, majd a hallgatók ott töltik ki őket, és adják le azokat. A rendszer automatikusan javítja a megoldókulcs alapján a dolgozatokat, a hallgatók pedig üzenet formájában arról értesítést is kapnak. A vizsgáztatás online módon a Microsoft Teams rendszeren keresztül zajlanak.

⁴⁷ Szerző nélkül (2021): MOODLE használati útmutató. Budapest: Nemzeti Közszerzői Egyetem.

⁴⁸ Microsoft Teams rendszer. Forrás: <https://www.microsoft.com/hu-hu/education/products/teams> (A letöltés dátuma: 2021. május 06.)

A SWOT elemzés segítségemre volt abban, hogy ezt a rendszert tesztelhessem, és a hipotézisemben foglaltakat valóban megerősíthessem vagy elvethessem. Az erősségek és lehetőségek kiaknázásával az előnyöket-, a gyengeségek, és veszélyek feltárásával pedig a hátrányokat ismerhetjük meg. Mindezt táblázatba foglalva illusztráltam, majd azt követően a megállapításokat elemenként rövid magyarázattal értékeltem. Az erősségek alatt azokat a belső tényezőket, és pozitív dolgokat értettem, amik jól működnek, azonban mindig lehet rájuk hatni, hogy még inkább működőképessé váljanak. Gyengeségek alatt mindezek ellenkezőjét értem. A lehetőségek olyan külső tényezők, olyan adottságok, amelyek tőlünk függetlenek, nem tudjuk megváltoztatni őket, de számunkra kedvezőek, erősségeket építhetünk rájuk. A veszélyek korlátok, negatív tényezők, amiket szintén nem tudunk befolyásolni, a siker esélyét csökkentik, és kockázatot jelentenek. Az alábbiakban táblázat formájában ismerjük meg a különböző aspektusokat.

Erősségek	Gyengeségek
• Analóg dokumentációs teher csökkenése; • Folyamatok nyomon követése átláthatóbbá válik; • Megbízható működés; • Belső működés javítása; • Adatbevitel automatizálása;	• Technológiai, azaz IT függés; • Változásmenedzsment és ellenállás; • Egyes folyamatok és tevékenységek nem átláthatók, nem egységesek; • Szabályozásnak való megfelelés javítása; • Az oktatói állomány egy része nehezen kezeli az új eszközöket, programokat; • Átállás időigényessége; • Elszemélytelenedik az oktatás
Lehetőségek	Veszélyek
• Hatékonyságnövekedés; • Eredményorientáltság; • Ellenőrzési hibák kiküszöbölése; • Átláthatóbb és tervezhetőbb működés • Versenyképesség növekedése; • Segítségével gyorsan és minden korábbinál pontosabban feltérképezhetők a hiányosságok;	• Globális trenddé válik a digitalizáció; • Hálózati hibák felléphetnek; • Illetéktelenek számítógépes támadása; • IT beruházás magas költségekkel járhat a fejlesztésben is; • Adatbiztonsági tényezők; • Az oktatási folyamatban a személyes kapcsolat háttérbe kerül

1. táblázat: Digitális lehetőségek SWOT analízis
(Készítette: a szerző)

Az elemzés rávilágított arra, hogy az oktatás digitalizálásával olyan erősségek keletkezhetnek a rendszerben, mint az analóg dokumentációs teher csökkenése. Például az oktatók a tananyagot feltölthetik, vagy dolgozatokat készíthetnek, stb. Az ellenőrzést (dolgozatok javítását) a digitalizációnak és az elérhető anyagoknak köszönhetően akár a rendszeren keresztül is végre lehet hajtani, így nem kell a helyszínen még az adminisztrációs terhekkel manuálisan foglalkozni. Mindezzel az ellenőrzési folyamat is lerövidül, amellyel

egyenese arányban annak minősége és mennyisége növelhető. Az adatbevitel így automatizálttá válik, a rendszerben születnek meg például a dolgozatok javításai. A folyamatok egytől egyig, felhasználótól felhasználóig, időponttól időpontig átláthatóbbá válnak, nyomon követhetők, a működése megbízhatóvá válik. A visszacsatolás és a visszakereshetőség az alapelv megerősítését adja. Ezáltal a belső működés is javul. A digitalizáció előnye, hogy a beépített algoritmusok segítségével az ellenőrzési hibák kiküszöbölhetők, azaz például nem mulasztjuk el az adminisztrációt.

A gyengeségek vonatkozásában megállapítást nyert, hogy a digitalizáció önmagában is egy technológiai – IT – függést hoz létre. A digitális világra való átállás idővel teljes mértékbe kiöli az analóg és manuális kultúrát, amely olyan feladat esetén, amely manuálisan végezhető el csak, nem lesz alkalmazható. A változásmenedzsment ellenállást válthat ki, amely így a munkafolyamatokra is negatív hatást gyakorolhat. Önmagában szintén gyengeség, hogy a digitalizált folyamatokra való átállás hosszú éveket vesz igénybe.

Nem felejtethetjük el azt sem, hogy önmagában a digitális átállás nem veszélymentes. A digitalizáció globális trenddé válhat, amely így a minőségi és mennyiségi növekedést hátrányosan érintheti. A digitális rendszerekben mindig felléphetnek hálózati hibák, illetőleg az illetéktelenek a számítógépes rendszer ellen támadásokat indíthatnak. Az adatbiztonsági tényezők ezért veszélybe kerülhetnek. A támadások ellen irányuló fellépés, valamint a folyamatos fejlesztés magas költségekkel járhat, amelyre az éves költségvetési források nem mindig elegendők.

Következtetések és javaslatok

A hipotézisemben foglaltakat bizonyítanom sikerült, a digitális távoktatási rendszerek, valamint a folyamatos fejlesztő és innovatív munka a Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék által oktatott tárgyak elsajátítását megkönnyíti, a tárgyak folyamatos fejlesztése a hallgatók felkészültségét elősegíti. Minőségi és mennyiségi javulás érhető el a technológia fejlesztésével, amely az ellenőrzések hatékonyságában és eredményességében érhető tetten.

A számos erősség és lehetőség mellett nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a digitális technológiáknak is olyan veszélyekkel kell szembenéznünk, amelyek az eredményes és hatékony működést sértik és/vagy fenyegetik. Minden csak úgy küszöbölhető ki, ha megfelelő időt, energiát és költségeket fordítunk az innováció, kutatás és fejlesztés hármasságára.

A világ rohamos gyorsasággal fejlődik, így a közszolgáltatnak is ugyanilyen mértékű léptekkel kell felvennie a versenyt mind az államigazgatásban, mind a versenyszférában tevékenykedő szervezetekkel egyetemben – amely az oktatás is érinti -, hogy egy új, digitális alapokon nyugvó, de fejlődni képes rendszerben élhessünk és láthassuk el közszolgálati feladatainkat, képezzük a közszolgálat részére a leendő munkaerőt.

Mindennek egyik lépcsője az oktatási rendszer fejlesztése, amely a költségvetési forrásokon túl akár pályázatok elnyerésével is fejleszthető, így garantálva annak jövőbeni működőképességét és gyorsuló világunkhoz való felzárkózását. A rendszerben levő humán erőforrás fejlesztése és rendszerhez való alkalmazkodása oktatással és képzéssel megvalósítható, amelyhez a jogszabályi környezet alkalmazkodik.

Az erőforrások optimalizálása érdekében rendkívül fontos az informatikai géppark korszerűsítése, amely szintén költségvetési és/vagy pályáztatás útján fejleszthető. Amennyiben a technológia, az azt megalapozó normakörnyezet, és önmagában az erő és eszközforrás rendelkezésre áll, a szervezet hatékonysága, eredményessége és tudásbázisa is – az eddiginél is magasabb - növekedő tendenciát mutat majd.⁴⁹

⁴⁹ Kovács István (2020): Elektronikus ellenőrzés: dokumentáltság, mint alapelv a Weber féle bürokratikus rendszerben. In: Kovács István (szerk): A digitális világ hatása a rendészeti szervek vezetés-irányítási folyamatára. Budapest: MRTT, 27-42. old.

Felhasznált szakirodalom

1. European Commission (2018): The European Higher Education Area in 2018. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
2. Hengbo Zhu et al (2020): The novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. Global Health Research and Policy, 5. évf. 6. szám, 1-3. old.
3. Jonathan Doe (2003): Can Leadership Be Taught? Perspectives From Management Educators. Academy of Management Learning and Education, 2. évf. 1. szám, 54-67. old.
4. European Commission (2021): ERASMUS+ guide. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
5. Kovács Gábor – Czuprák Ottó (2017): A szervezetvezetés elmélete. Budapest: Dialóg Campus.
6. Kovács Gábor – Kovács István (2020): Parancsnoki döntéstár. E-learning tananyag, Budapest: BM KSZF.
7. Kovács Gábor (2017): A Közfoglálati Műveletirányítási Rendszerek. Budapest: Dialóg Campus.
8. Kovács Gábor (2018): Rendészeti szervekben lejtászódó vezetési folyamatok. Budapest: Dialóg Campus.
9. Kovács István (2020): Elektronikus ellenőrzés: dokumentáltság, mint alapelv a Weber féle bürokratikus rendszerben. In: Kovács István (szerk): A digitális világ hatása a rendészeti szervek vezetési-irányítási folyamatára. Budapest: MRTT, 27-42. old.
10. Szerző nélkül (2021): MOODLE használati útmutató. Budapest: Nemzeti Közfoglálati Egyetem.
11. Szerző nélkül: The Bologna Process 2020 - The European Higher Education Area in the new decade. Forrás: https://ehea.info/media.ehea.info/file/20090223-Ostend/54/2/BFUG_Board_CZ_19_4_draft_communique_200209_594542.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

Jogszabályok és szabályzók

12. A Bologna Nyilatkozat 1999. június 19-én. Forrás: https://www.eurashe.eu/library/modernising-phe/Bologna_1999_Bologna-Declaration.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)
13. A Sorbonne Nyilatkozat 1998. május 25-én. Forrás: https://www.ehea.info/media.ehea.info/file/1998_Sorbonne/61/2/1998_Sorbonne_Declaration_English_552612.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)
14. A egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak, valamint a művészeti ágak felsorolásáról szóló 169/2000. (IX. 29.) kormányrendelet. Forrás: http://www.nefmi.gov.hu/letolt/felsoo/03mell2_tudagak_kormrend.pdf (A letöltés dátuma: 2021. május 02.)

Internetes források

15. Microsoft Teams rendszer. Forrás: <https://www.microsoft.com/hu-hu/education/products/teams> (A letöltés dátuma: 2021. május 06.)

Dr. Piros Attila⁵⁰

Gondolatok a Komplex Közzszolgálati Gyakorlatról. Szemelvények „A gyakorlatias rendészeti képzések megvalósításának tapasztalatai” című konferencián elhangzottakról.

Absztrakt

A szerző a tanulmányában az idén a mesterszakon tanulmányokat folytató hallgatók Komplex Közzszolgálati Gyakorlat című tantárgy online térben megrendezésre kerülő gyakorlatáról ad kitekintést az olvasónak.

Kulcsszavak: vezetés-, és szervezésemélet, gyakorlat, virtuális tér

Attila Dr. Piros⁵¹

Thoughts on Complex Civil Service Practice. Excerpts from what was said at the conference “Experiences of Implementing Practical Law Enforcement Training”

Abstract

In his study, the author gives the reader an overview of the online practice of the subject Complex Public Service Internship for students pursuing master's studies this year.

Keywords: leadership and organization theory, practice, virtual space

⁵⁰ dr. jur., mesteroktató, Nemzeti Közzszolgálati Egyetem Rendészet Vezetéstudományi Tanszék, e-mail: piros.attila@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7339-2146>

⁵¹ Police Brigadier General, Master Teacher, University of Public Service Faculty of Law Enforcement Department of Law Enforcement Management Theory, e-mail: piros.attila@uni-nke.hu, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7339-2146>

A Nemzeti Közszerológati Egyetem rendészettudományi Karának szervezésében megtartott Éberén örökös 2021 elnevezésű gyakorlatról néhány gondolatot osztok most meg az olvasóval.

Immár évtizedes hagyománya van annak, hogy a Nemzeti Közszerológati Egyetem - illetve egyik jogelőd intézménye a Rendőrtiszti Főiskola - a hallgatók számára egy közszerológat gyakorlatot szervez és hajt végre.⁵²

A „LUDOVICEUM”⁵³ tantárgy keretében a mesterképzésben illetve a nappali tagozatos képzésben résztvevő hallgatók közösen, komplex és gyakorlatorientált módon az egyes hivatásrendek és szakok szakmai ismeret anyagára, valamint a vezetés és szervezéselmélet gyakorlatban történő alkalmazására épül és arról ad számot.

A gyakorlat szakmai témája egy várható vagy már bekövetkezett rendkívüli eseménysorozat, amely az ország illetve az ország jelentős részét érinti, és összehangolt, szerteágazó intézkedés sorozatot igényel a rendészeti, (honvédelmi) és közigazgatási szervek állományától.

A hallgatók számára feladatként megjelenített helyzet az elmúlt évekhez hasonlóan a valóságot igyekezett szimulálni. A hivatásrendeknek megfelelően természetesen az alap téma (mint alapfeladat) mellett kiegészítő feladatok is megtervezés elkerültek, amelyek ebben az évben alapvetően a Rendészettudományi Kar mesterképzésében résztvevő hallgatóinak felkészültségére alapozott.

A gyakorlat előkészítése mindig több hónapos időtartamot ölel fel. A tervező és szervő tevékenység eredményeként idén is kiváló színvonalú, részletesen kidolgozott forgatókönyvben fogalmazódott meg az indító és alapfeladat, a kiegészítő feladatok, a dinamikát biztosító közlések sokasága. Sem a versenyszférában jól teljesítő multivállalat, vagy egyéni vállalkozás, sem pedig az államigazgatásban nemzeti eredményeket elérő közigazgatási szerv (és/vagy fegyveres szerv) sem lehet sikeres anélkül, hogy a munkafolyamatait meg ne tervezze, és e vezetés funkcióit ne használja.⁵⁴ Az egyszemélyi vezetés elve értelmében a szervezet vezetője a szervezet jogszerű működéséért, illetve tevékenységéért teljes és oszthatatlan felelősséggel tartozik, így a tervezés fázisa centrális elemként jelenik meg.⁵⁵

A végrehajtás szempontjából azonban a járványhelyzet, illetve a védekezést szolgáló korlátozó intézkedése alapvetően új helyzetet teremtett. Az online térben való találkozás – a gyakorlat időszakát tekintve – szinte rutinszerűvé vált sokunk számára. Az előadások, a szemináriumok, a konzultációk, a konferenciák és az értekezletek megszervezésében és

⁵² A törzsvezetési gyakorlat tárgya: A Nemzeti Közszerológati Egyetem (NKE) Rendészettudományi Kar (RTK) rendészeti vezető mesterképzési szakon tanuló, második évfolyamos hallgatók vezetői képességeinek és jártasságainak fejlesztése. A nemzetközi és több hazai regionális közigazgatási szintet érintő, tömeges méretű migráció kezelésére vonatkozó feladatok és a tervekben foglalt tevékenységek részleges végrehajtásának gyakorlása. In.: Kovács Gábor et al. (2021): Éberén Örökösünk 2021. Tansegédlet I. Budapest: MRTT

⁵³ Már az Egyetem alapításakor is felmerült az az igény, hogy az alapképzésben tanuló hallgatók kapjanak egy egységes tudásanyagot, amely hozzájárul az egységes közszerológati szemléletmód kialakításához. Létrejött az „Egyetemi közös közszerológati modul” elnevezésű, 15 tantárgyat befogadó tantárgycsoport, amely az egyetemi alapképzésekben, az államtudományi képzési terület szakjainak képzési dokumentumaiban szerepelt. A modul teljes ismeretanyagát az egyetemi közös közszerológati gyakorlat zárta, ahol a hallgatók az elsajátított hivatásrendi szakmai ismeretekről adhatnak számot. Ezekbe a gyakorlatokba aktívan bekapcsolódott a rendészeti vezető mesterképzés végzős évfolyama. A képzésfejlesztések során a tantárgycsoport átalakult, a „Ludoviceum” nevet kapta, a tantárgyak köre némileg megváltozott, de a „Közszerológati gyakorlat” című tantárgy és maga a gyakorlat megmaradt. In: Kovács Gábor (2021): A rendészeti vezető mesterképzés komplex vezetés gyakorlat, megszervezése, fő mozzanatai. (megjelenés alatt)

⁵⁴ Kovács István (2018): Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata. Műszaki Katonai Közlöny, 3. szám, 194-212. old.

⁵⁵ Kovács István (2018): Vezetői státusz, és kommunikáció a parancsuralmi rendszerben, különös tekintettel a Rendőri Hivatás Etikai Kódexére, valamint a vezetés stílusokra a Lasswell modell alapján. Magyar Rendészet, 18/5. szám, 177-196. old.

lebonyolításában már kialakult a metodika, megszokottá vált a digitális technika adta lehetőségek „hétköznapi” alkalmazása.

A gyakorlat rendszertana, a „TÖRZS”-re (működési modell)⁵⁶ ami egy szabályozott vezetési és irányítási – horizontálisan és vertikálisan összetett, jelentős számú alrendszer magában foglaló – struktúrára épül. Az egyéni és csoportos kommunikáció és ehhez párosuló komplex, kooperatív tevékenység térben és időben való egyidejű, stabil működésének igénye új dimenziót feltételezett, ami egyben kihívásként jelentkezett a szakmai és informatikai szakemberek számára.

Magam részéről az gyakorlatot egyben egy kísérletnek is tekintettem. A rendészeti szervek jogszabályokban és egyéb szervezetrányítási eszközökben meghatározott feladat rendszerekhez igazodó szervezeti struktúra keretei között teljesítik szolgálati feladataikat. A szervezetek alapokmányának tekintendő „szervezeti és működési szabályzat” többek között részletesen meghatározza vezetéssel és irányítással összefüggő jogokat és kötelezettségeket, vagyis működés és működtetés rendjét fogalmazza meg.

A rendészeti szervek vezetési és irányítási struktúrája a hierarchikus rendszertani felépítésből adódóan lineáris jelleget mutat. Ezen struktúra az „általánosnak” tekinthető, a szervezetre jellemző, általában igen konkrétan és részletesen megfogalmazható, és ezáltal elkülöníthető szakmai feladat rendszerekhez igazodik.(pl.: ügyrendek)

Az „általánosnak” tekinthető (minőségi és mennyiségi jellemzőkkel bíró) feladatvégrehajtáson túl, akár tervezhetően (pl.:rendezvények biztosítása), akár rendkívülinek tekinthető (esemény, idő, tér stb.) eseményekre való reagálás (szakmai, logisztikai, kommunikáció, vezetés és irányítás, erő-eszköz allokáció stb.) ugyan számszakilag esetinek tekinthető egy év viszonylatában, ám a rendészeti ágazat valamennyi szervezete felkészültséggel rendelkezik. Az elméleti és gyakorlati felkészülés egyik eleme a „törzskari” vezetésirányítási rendszer, ismerete, szabályozottsága és szükség szerinti bevezetése. A szabályzók részletesen meghatározzák, hogy mely esetekben kell, illetve lehet elrendelni, részleges, vagy teljes körűen illetve az elrendelésre jogosultság vonatkozásában is kógens előírások kerültek meghatározásra. A rendőreg szervezeti rendszerét⁵⁷ vizsgálva két kivételnek is tekinthető rendszertani elemet is találunk. A Terrorelhárítási Központ, illetve a Készenléti Rendőrség – elsősorban a rendészeti szakterülete vonatkozásában- a feledatok jellegéből adódóan a törzskari működés általános vezetési és irányítási modellként van jelen a szervezetek mindennapjaiban. A törzskari működés túlmutathat- illetve gyakran túl is mutat egy adott rendvédelmi szervén.(védelmi bizottság)

Az „ÉBEREN ÖRKÖDÜNK 2021” gyakorlat a törzskari modell (valós helyzet szimuláció alapján) online térben való működésére tett kísérletként is értelmezhető, álláspontom szerint értelmezendő.

A működés egyik alapeleme a kommunikáció. Az alkalmazott technikai eszközök nem voltak központiilag biztosítva. Nem túlzás azt állítani, hogy a mai kor digitális világában a „mindenki” számára elérhető illetve biztosított eszköz alkalmas volt az összeköttetés megteremtésére és aktív fenntartására.

Az egyetemünk által biztosított alkalmazás (MT)⁵⁸ a horizontálisan és vertikálisan tagolt, jelentős számú alrendszer, igény szerinti, többcsatornás (kép, hang, szöveges stb.)

⁵⁶ Bővebben lásd: Czuprák Ottó és Kovács Gábor (2017): A szervezetvezetés elmélete. Budapest: Dialóg Campus Kiadó

⁵⁷ Kovács István (2017): Magyarország határain átnyúló szervezett bűnözés... Határrendészeti Tanulmányok, 4. szám, 82-161. old.

⁵⁸ A gyakorlat végrehajtása: 2021. április 9-10. (péntek 13.30-16.30 óra között az előkészület és a normál (általános) helyzet kezelése /0. mozzanat/, ezt követően a szombati napon 08.00-14.00. óra között a gyakorlat további eleminek a végrehajtása /I-IV. mozzanat/). Helyszíne: virtuális helyszín, a Microsoft Teams rendszerben kialakított munkahelyek közötti digitális összeköttetés, valamint e-mail összeköttetés. Minden hallgató és minden résztvevő otthonában, vagy szolgálati helyén a saját számítástechnikai eszközét használja. In: Kovács Gábor

kommunikációjának biztosítására. Ez egyben azt is jelenti, hogy ha az általános (SZMSZ) szervezeti modell alapján töltjük fel a „résztevők” személye elérhetőséget biztosító, valamint konkrét szervezeti elemek megjelenítését alkalmazzunk, abban az esetben az adott szervezet „általános” vezetés és irányításiműködésének online hálózatát építettük meg, ebből adódóan:

1. A kommunikációra utaló merésekből egyértelműen megállapítható, hogy szám szerűségében, ellenőrzöttségében, tartalmában, időszerűségében semmilyen hátrányt jelentő adat illetve információ nem merült fel.
2. A kommunikációs tér megválasztása (résztevők köre, időtartam, dinamika) korlátok nélküli szabadságot biztosít.
3. A részttevők számára az állandó elérhetőség mellett biztosított volt az önálló, vagy kiscsoportos zavaró hatásoktól mentes munkavégzés.
4. Az alkalmazott rendszer kiválóan alkalmas a kommunikáció dokumentálására, valamint archiválására.
5. A gyakorlatban részttevők egyénileg - néhány kivételtől eltekintve - az ország közel félszáz pontján tartózkodta fizikálisa. A rendszer hatékonysága és gazdaságossága megkérdőjelezhetetlen.
6. A részttevők visszajelzése egyértelműen pozitív hangvételű volt az alkalmazott technológia kapcsán is.

Felhasznált szakirodalom

1. Czuprák Ottó és Kovács Gábor (2017): A szervezetvezetés elmélete. Budapest: Dialóg Campus Kiadó
2. Kovács Gábor (2021): A rendészeti vezető mesterképzés komplex vezetési gyakorlata, megszervezése, fő mozzanatai. (megjelenés alatt)
3. Kovács István (2018): Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata. Műszaki Katonai Közlöny, 3. szám, 194-212. old.

(2021): A rendészeti vezető mesterképzés komplex vezetési gyakorlata, megszervezése, fő mozzanatai. (megjelenés alatt)

Magyar Rendészettudományi Társaság

**Budapest
2021.**